

7. Anexă

Exemplu: Cadrul de competențe de predare – descriere detaliată a competențelor cadrelor didactice

Introducere

Obiectivul principal al Cadrului de Competențe pentru Personalul Didactic/Profesiile Didactice (CCPD) este de a promova programe de predare de calitate și de a contribui la îmbunătățirea rezultatelor elevilor. Învățarea profesională este un mijloc cheie de garantare a faptului că personalul didactic deține cunoștințele, abilitățile și înțelegerea necesare pentru a oferi elevilor o educație de calitate.

În forma actuală, CCPD a fost conceput în urma analizei standardelor de competență a cadrelor didactice la nivel național și internațional, precum și în urma discuțiilor purtate cu cadre didactice din câteva țări.

Un CCPD descrie standardele profesionale în educație și prezintă în mod explicit tuturor persoanelor dinăuntrul și din afara sistemului educațional, tipurile de abilități și cunoștințe didactice. Se oferă mijloacele prin care se pot identifica, măsura și recompensa performanțele procesului didactic. Un CCPD prezintă diferitele grade de eficacitate pe care cadrele didactice le demonstrează în folosirea cunoștințelor, abilităților și calităților profesionale într-un context specific de predare.

Prin furnizarea standardelor explicite care îndrumă cadrele didactice să îmbunătățească nivelul de achiziții educaționale al elevilor, CCPD reprezintă un instrument valoros de sporire a încrederii în sistemul de educație. Este evidențiat faptul că profesiile didactice necesită învățare continuă din partea cadrelor didactice care sunt implicate în dezvoltarea profesională continuă de-a lungul întregii cariere didactice.

Un CCPD oferă cadrelor didactice, mentorilor cadrelor didactice și asociațiilor profesionale ale cadrelor didactice o prezentare a dimensiunilor stabilite pentru o educație eficientă și un punct de referință comun pentru reflecție, analiză și acțiune profesională.

Reflecția profesională este un element central de îmbunătățire a standardelor cadrelor didactice și de susținere a dezvoltării lor profesionale. Astfel, CCPD reprezintă un instrument pentru cadrele didactice de a:

- reflecta asupra eficacității profesionale;
- identifica și pune pe primul plan ariile de dezvoltare profesională;
- identifica posibilitățile de dezvoltare profesională;
- susține planificarea dezvoltării personale și profesionale.

Argumentele fundamentale ale CCPD

CCPD are ca obiective:

- furnizarea unei structuri și a unui limbaj de definire a standardelor profesionale;
- promovarea și susținerea educației de calitate, prin prezentarea explicită a cunoștințelor, abilităților și calităților caracteristice bunei practici de predare, deoarece înțelegerea corectă a cunoștințelor, acțiunilor și valorilor cadrelor didactice reprezintă o etapă importantă în îmbunătățirea profilului și condiției profesiei;
- punerea la dispoziție a unui instrument care delimitează un întreg set de abilități și responsabilități fundamentale pentru excelența profesională și care permite cadrelor didactice să ia decizii documentate cu privire la direcțiile de dezvoltare profesională și în strânsă legătură cu aspirațiile de dobândire a unui nivel înalt de performanță;
- identificarea abilităților, cunoștințelor și comportamentelor necesare îndrumării cadrelor didactice active în dezvoltarea carierei alocate;

- ridicarea nivelului calității procesului educațional și de predare în școli, prin asigurarea unui document care susține eforturile de îmbunătățire a practicii profesionale a cadrelor didactice și implicit a competențelor de învățare ale elevilor;
- asigurarea direcțiilor pentru instituțiile de învățământ terțiar și furnizorii de programe de dezvoltare profesională, pe măsură ce se dezvoltă programele care garantează dezvoltarea calității educației;

Dezvoltarea standardelor profesionale pentru cadrele didactice a devenit foarte importantă atât în România cât și în Europa și în întreaga lume. Astăzi, dezvoltarea unui Cadru Național al Standardelor Profesionale în Educație este o inițiativă cheie în multe țări.

În general, un astfel de cadru înlesnește un acord național și consecvența în ceea ce privește educația de calitate, precum și colaborarea la nivel național în susținerea calității educației. Un CCPD este produsul unui proces vast de consultări care implică asociații profesionale, cadre didactice, instituții de educație terțiare și alți factori cheie interesați. Organizația responsabilă cu dezvoltarea CCPD trebuie de la bun început să conștientizeze rolul esențial pe care trebuie să îl aibă cadrele didactice în procesul de dezvoltare, cu scopul de a avea un cadru credibil și instrumente de lucru valoroase.

În cele mai multe țări, CCPD s-a dezvoltat pe baza înțelegerii faptului că tot ce are legătură cu educația de calitate trebuie să aibă în vedere diversitatea contextelor și a condițiilor de lucru ale cadrelor didactice. Toate eforturile trebuie să garanteze implicarea cadrelor didactice într-o varietate de situații și experiențe didactice.

Principiile cheie al CCPD

1. CCPD clarifică cunoștințele profesionale, abilitățile și calitățile esențiale tuturor cadrelor didactice la cele trei niveluri de competență. Competențele sunt generale și pot fi aplicate în contexte specifice de învățare și predare în funcție de elevi, etapele de școlarizare și domeniile de studiu (materile).
2. Acest CCPD este reprezentat de 5 competențe de bază (cheie) în activitatea didactică. O educație eficientă necesită integrarea cu succes a acestor competențe.
3. Cadrele didactice își asumă roluri de îndrumare și în afara orelor de curs, cu scopul de a eficientiza la maximum achizițiile de învățare ale elevilor. Aceste roluri includ colaborarea cu alți colegi și membri din comunitatea instituției educaționale, precum și comunicarea cu părinții și cu alți factori interesați.
4. Nivelurile de competență, așa cum sunt prezentate în CCPD, nu reprezintă nivelurile de experiență, ci mai degrabă constituie un cadru pentru aspectele generale și identificabile ale aptitudinilor și rezultatelor profesionale.
5. Cadrele didactice își dezvoltă cunoștințele, abilitățile și practicile pe întreg parcursul vieții profesionale. Evoluția nu este liniară. Cadrele didactice își încep cariera didactică de la niveluri diferite de experiență de învățare, muncă și pregătire profesională, într-o varietate de contexte care le conturează profilul profesional.
6. Pentru a deveni cadre didactice eficiente, există o serie de calități esențiale pe care trebuie să le aibă persoanele care doresc să înceapă o carieră didactică.
7. CCPD îndrumă cadrele didactice în dezvoltarea, implementarea și autoevaluarea programelor de predare și învățare.
8. Activitățile eficiente ale cadrelor didactice au la bază un set de valori specifice. Acestea sunt:
 - învățarea, atunci când se preia o abordare pozitivă a învățării atât pentru noi cât și pentru alții;
 - excelența care implică așteptări ridicate față de elevi și față de noi înșine;
 - echitatea, prin recunoașterea diferitelor situații și nevoi ale altora;
 - grija care încurajează relațiile bazate pe încredere, respect reciproc și acceptarea responsabilităților;
 - politica de conduită a personalului în organizațiile responsabile (principii etice și codul de conduită).

Structura CCPD

1. Elemente profesionale ale activității didactice

CCPD clarifică natura complexă a activității didactice, prin descrierea a trei elemente profesionale: *calitățile, practica și cunoștințele*. Aceste elemente conlucrează pe măsură ce sunt aplicate în activitățile de curs.

2. Niveluri de competență

CCPD conturează standardele de competență pentru o educație eficientă la cele trei niveluri de competență în activitatea didactică și descrie activitatea cadrelor didactice pe parcursul practicii. Nivelurile sunt dinamice și nu au legătură cu durata serviciului. Cadrele didactice își pot desfășura activitatea la orice nivel și etapă a carierei didactice, de exemplu, cadrele didactice cu puțină experiență la clasă pot demonstra anumite competențe la toate nivelurile. Pe măsură ce cadrele didactice se obișnuiesc cu competențele de la fiecare nivel, vor putea identifica tipurile de activități care se potrivesc cel mai bine nevoilor fiecărui elev.

3. Competențe de bază (cheie) ale activității didactice

CCPD se bazează pe un model de *cinci competențe* didactice de bază (cheie). Fiecare dintre ele descrie caracteristicile generale ale activității didactice care sunt fundamentale pentru obținerea eficacității profesionale.

4. Standardele de competență

Termenul „standard de competență” se referă la „o combinație de calități care stau la baza unor aspecte ale performanței profesionale de succes”. Obiectul standardelor de competență constă în aplicarea cunoștințelor și abilităților profesionale la locul de muncă, susținute de valorile profesionale ale cadrelor didactice. Fiecare standard de competență reprezintă un enunț al nivelului de competență pe care îl demonstrează un cadru didactic în contextul competenței de bază luată în discuție.

5. Elemente critice ale competenței

Elementele critice ale competenței sunt componente de bază pentru fiecare standard de competență. Ele schițează o gamă de activități profesionale (descriptori de performanță) în care cadrele didactice sunt implicate pe măsură ce aplică cunoștințele profesionale, abilitățile și calitățile în contextul activității de predare. Ele reprezintă caracteristici identificabile care contribuie la obținerea standardului general de competență.

6. Criterii de performanță

Criteriile de performanță sunt indicatori de competență ai practicii eficiente (activități profesionale) care oferă exemple de comportamente profesionale care pot fi demonstrate de cadrele didactice care au atins un anumit standard de competență. Indicatorii prezentați reprezintă numai câteva exemple.

1. Calități profesionale

Calitățile profesionale schițează caracteristicile care sunt ușor identificabile ca esențiale pentru o educație eficientă. Aceste calități garantează că personalul didactic este pregătit să facă față provocărilor, cerințelor și obligațiilor procesului educațional.

Calitățile profesionale furnizează valorile și abilitățile fundamentale, convingerile și abilitățile cu privire la deciziile și acțiunile pe care le iau cadrele didactice în fiecare zi. Aceste calități descriu atitudinile și comportamentele cu ajutorul cărora cadrele didactice își demonstrează capacitatea de a înlesni achizițiile de învățare ale elevilor.

A. Descriptori de calități

Cadrele didactice eficiente demonstrează următoarele calități profesionale la toate nivelurile de competență:

Nr.	Calitate profesională	Descriere
1.	Cooperant	Cadrele didactice demonstrează bune abilități interpersonale, prin crearea de oportunități de comunicare și împărtășirea cunoștințelor, ideilor și experiențelor. Ele solicită ajutor din partea colegilor și sunt dornice de a lua în considerare sfaturile primite și de a acționa în conformitate. Cadrele didactice recunosc și încurajează statutul de parteneri de învățare atât în cazul elevilor, cât și în cazul părinților și al altor factori interesați

Nr.	Calitate profesională	Descriere
2.	Dedicat	Cadrele didactice se dedică educării tinerilor și acționează în interesul elevilor, se bucură atunci când au de înfruntat provocările survenite în procesul educațional și rezolvă cu succes aceste situații. Sunt, de asemenea, dedicate dezvoltării elevilor pe plan educațional, personal, social, moral și cultural și au ca scop educarea tinerilor spre a fi membri activi ai societății și orientați spre învățarea continuă pe tot parcursul vieții.
3.	Persoană care comunică eficient	Atitudinea cadrelor didactice are o influență pozitivă asupra comportamentului elevilor și își formulează gândurile și ideile schimbând permanent limbajul în funcție de context și audiență.
4.	Etic	Cadrele didactice respectă drepturile celorlalți în mod consecvent și imparțial, deoarece înțeleg principiile eticii sociale și demonstrează acest lucru prin luarea unor decizii corecte și imparțiale.
5.	Creativ	Cadrele didactice rezolvă problemele apărute în mod creativ, își asumă riscurile găsirii unor soluții noi și îndrăznește și sunt inventivi în dezvoltarea programelor educaționale. Experiențele de învățare pe care le oferă stârnesc interesul elevilor și le îmbunătățesc procesul de învățare.
6.	Incluziv	Elevii sunt tratați cu grijă și înțelegere, prin identificarea și abordarea nevoilor educaționale, fizice, emoționale, sociale și culturale. Cadrele didactice recunosc și reacționează imediat la dificultățile care îngreunează obținerea rezultatelor de către elevi.
7.	Pozitiv	Cadrele didactice trebuie să sprijine crearea unor relații constructive cu ceilalți, sunt flexibile la schimbarea continuă a mediului de lucru și sunt dornice să ia în considerare criticile și să implementeze schimbările. Cadrele didactice sunt apărătoarele profesiei lor.
8.	Reflexiv	Cadrele didactice își analizează în detaliu practica profesională și demonstrează capacitatea de a lua decizii pe baza dovezilor. Se folosesc de cunoștințele profesionale cu scopul de a planifica direcția de acțiune și de a stabili scopurile acestora pentru îmbunătățirea propriei practici profesionale precum și procesul de învățare al elevilor. Cadrele didactice sunt profesioniști bine pregătiți care se folosesc de oportunitățile de învățare profesională pentru a examina din punct de vedere critic noile tendințe care apar în sistemul de educație.

B. Cunoștințe profesionale:

CCPD pornește de la premiza conform căreia cadrele didactice fac apel la un corpus de cunoștințe profesionale pentru a potența la maxim abilitatea de îmbunătățire a competențelor educaționale ale elevilor.

Cunoașterea elevilor, a curriculum-ului, materiei, pedagogiei, legislației cu privire la sistemul de educație și a contextului specific de predare constituie elementele fundamentale ale unei educații eficiente și le permite cadrelor didactice să răspundă corespunzător diferitelor nevoi ale elevilor.

CCPD oferă sprijin cadrelor didactice în procesul de acumulare de cunoștințe profesionale, promovează învățarea continuă și include teorii pedagogice contemporane.

Standardele de competență din cadrul CCPD se bazează pe următoarele cunoștințe profesionale centrale și necesită din partea cadrelor didactice:

- să înțeleagă structurile și funcțiile cadrului curricular și implicațiile acestuia în dezvoltarea, predarea și învățarea curriculumului la cererea școlii;
- să înțeleagă scopul, natura și utilizarea unei varietăți de strategii de evaluare și modalitatea în care informațiile dobândite prin procesele de evaluare pot fi folosite în analiza și modificarea procesului de predare;
- să înțeleagă faptul că procesul de învățare al elevilor este influențat de propriile experiențe, progrese, abilități, interese, limbaj, familie, cultură și comunitate;
- să cunoască conceptele cheie, conținutul și procesele de cercetare care sunt fundamentale pentru domeniile de învățare;
- să se familiarizeze cu cadrul legislativ și cu reglementările care influențează sistemul școlar și activitatea

cadrelor didactice;

- să cunoască politicile guvernamentale, sistemice, districtuale și școlare care reglementează programele și serviciile educaționale.

C. Practica profesională:

NIVEL	NIVEL 1	NIVEL 2	NIVEL 3
COMPETENȚA DE BAZĂ	La acest nivel, cadrele didactice trebuie:	La acest nivel, cadrele didactice trebuie:	La acest nivel, cadrele didactice trebuie:
COMPETENȚA DE BAZĂ 1 Facilitarea unor procese inovatoare de învățare și predare centrate pe elev	să implice elevii în experiențe de învățare semnificative și adecvate	să acorde atenție diferitelor stiluri de învățare și nevoi ale elevilor, prin folosirea consecventă a unei game variate de strategii de predare	să folosească strategii și tehnici potrivite care satisfac nevoile elevilor, grupurilor și /sau claselor de elevi, într-un mod incluziv
COMPETENȚA DE BAZĂ 2 Evaluarea și monitorizarea rezultatelor performanței de predare și învățare	să monitorizeze, să evalueze, să înregistreze și să raporteze rezultatele învățării elevilor	să folosească sisteme de evaluare și raportare cuprinzătoare în relație cu dobândirea competențelor de învățare ale elevilor	să folosească în mod consecvent strategiile model de evaluare și raportare, care au caracter incluziv
COMPETENȚA DE BAZĂ 3 Planificarea și aplicarea curriculum-ului, orarelor, materialelor de formare și a metodelor didactice	să participe la stabilirea politicilor de curriculum și a programului în cadrul echipei	să ofere ajutor la conceperea politicilor de curriculum și a altor programe ale echipei	să ofere activități de conducere la nivelul școlii prin asumarea unui rol cheie în procesele de dezvoltare școlară, inclusiv planificarea de curriculum și formularea de politici
COMPETENȚA DE BAZĂ 4 Formarea de parteneriate în interiorul și în afara comunităților școlare	să stabilească parteneriate cu elevii, colegii, părinții și alți factori interesați	să susțină procesul de învățare al elevilor prin parteneriate și lucrul în echipă cu membrii comunității școlii	să faciliteze lucrul în echipă în interiorul comunității școlare
COMPETENȚA DE BAZĂ 5 Implicarea în procesul de dezvoltare profesională și individuală	să reflecteze în mod critic asupra experiențelor profesionale, cu scopul de a îmbunătăți eficacitatea profesională	să contribuie la dezvoltarea unei comunități de învățare	să se implice într-o varietate de activități de învățare care promovează procesul de reflecție critică individuală și dezvoltarea unei comunități de învățare

2. Competențe de bază

Cele cinci competențe de bază descriu responsabilitățile și acțiunile majore pe care cadrele didactice le îndeplinesc pe tot parcursul carierei profesionale. Aceste competențe interacționează între ele și contribuie la eficacitatea activităților cadrelor didactice. Acestea reprezintă mai degrabă un aranjament arbitrar de comportamente ale cadrelor didactice care se relaționează unei activități specifice și nu o succesiune ordonată de evenimente.

Excelența profesională înseamnă implicarea cadrelor didactice în toate cele cinci competențe. Competențele de bază 1 și 2 sunt vitale în practica de predare și formulează cu claritate modul de interacțiune eficace între cadrul didactic și elev. Competențele de bază 3, 4 și 5 descriu mediul de lucru care asigură un proces educațional eficace.

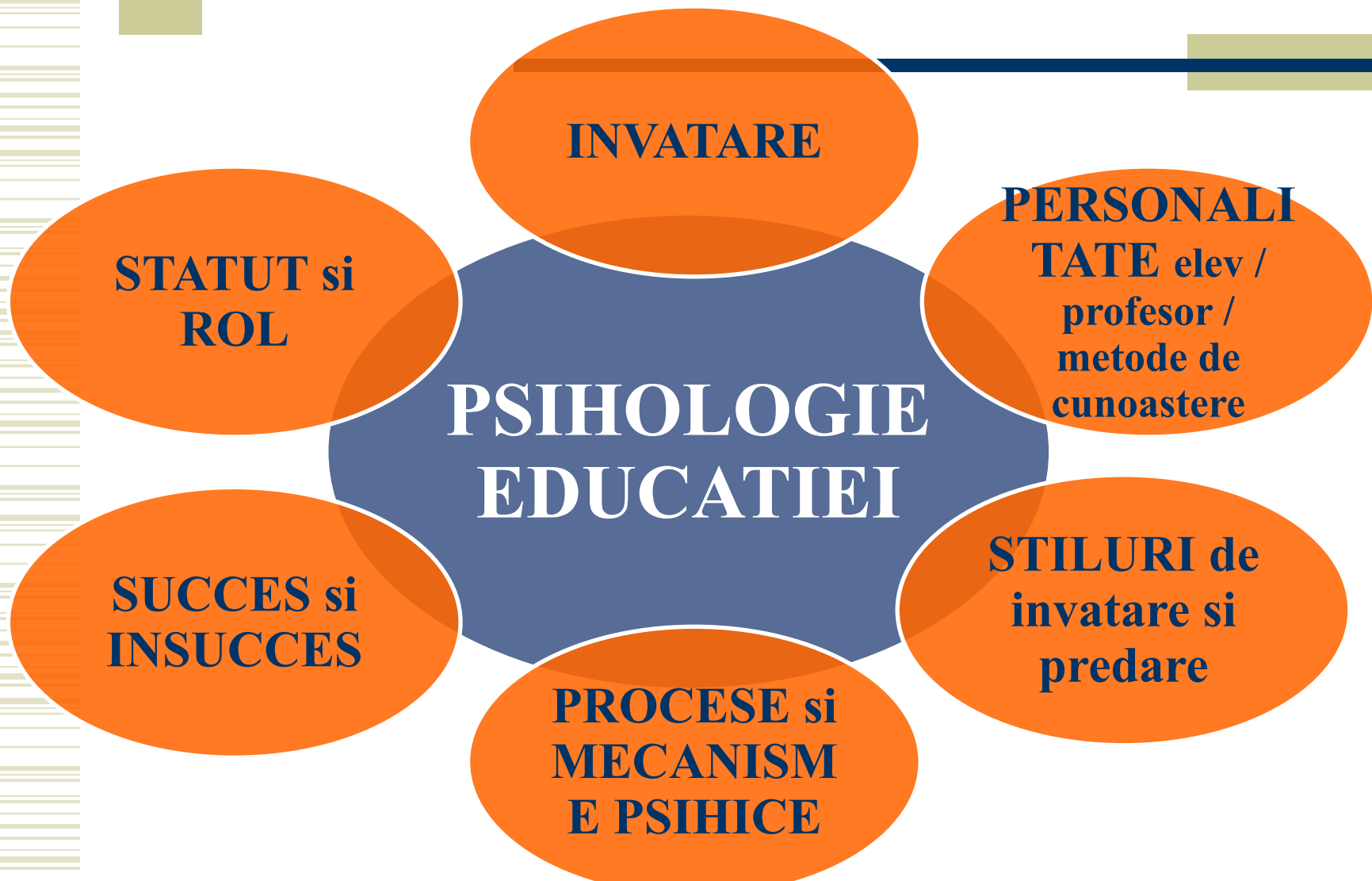
COMPETENȚA DE BAZĂ 1	FACILITAREA UNOR PROCESSE INOVATOARE DE ÎNVĂȚARE ȘI PREDARE CENTRATE PE ELEV
CARACTERISTICI:	<i>Describe sarcina complexă de predare și învățare. Prezintă modalitatea în care cadrele didactice planifică, dezvoltă, administrează și aplică o varietate de strategii de predare pentru a susține un proces de învățare de calitate la elevi.</i>

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

Lect univ dr. **Bucur Cristian**

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

PSIHOLOGIA EDUCATIEI **personalitatea** **cadrului didactic si a elevului**

personalitatea **cadrului didactic si a** **elevului**

Temperamentul

Zlate precizeaza ca exista indicatori psihocomportamentali care ne pot orienta in identificarea temperamentului:

- **ritmul si viteza trairilor si starilor psihice**
- **intensitatea vietii psihice**
- **durabilitatea in timp manifestarilor psihocomportamentale**
- **initierea, desfasurarea si incheierea unei actiuni**
- **impresionalitatea si impulsivitatea**
- **tempoul trairilor psihice**
- **gradul de egalitate al trairilor psihice**
- **rapiditatea de adaptare la situatii noi**
- **modul de utilizare a energiei**

Temperamentul

tipologie psihofiziologica

Pavlov- descria temperamentul in functie de trei coordonate ale activitatii nervoase:

- intensitate
- mobilitate
- echilibru

Tipul 1	Tipul 2	Tipul 3	Tipul 4
Puternic	Puternic	Puternic	
Echilibrat	Echilibrat	Neechilibrat	Slab
Mobil	Inert	Mobil	

sangvinic

flegmatic

coleric

melancolic

Temperamentul

BIG FIVE

5 trasaturi-
decriptori dupa
Howard 2004

Temperamentul

BIG FIVE

5 trasaturi- decriptori dupa Howard 2004

Nevrotism (neuroticism)

persoane cu semnificative accente nevrotice, emoționalitate mai ridicată, în special în partea sa negativă, (frica, angoasa sau depresii), persoane care necesită sprijin afectiv pentru a trece peste astfel de faze; continuumul dezechilibru emoțional -echilibru emoțional

Extraversie (extraversion)

comunicative, sociabile, cu fluenta verbală, cu o bună prezență socială, capacitate de verbalizare peste medie, persoane care se simt bine în contexte sociale și, ca atare, caută să interacționeze cu ceilalți; continuumul extraversie—introversie

Temperamentul

BIG FIVE

5 trasaturi- decriptori dupa Howard 2004

**Deschidere
către
experiență
(openness to
experience)**

persoane deschise spre experiențe senzoriale, cu simț artistic, cu preocupari artistice (în general), animați de interese intelectuale, caracterizați de curiozitate științifică (în special în științele naturale), apropiați de natură și atrași în general, de o viață în armonie cu natura și frumosul; continuumul deschidere către experiență - mod reținut, conservator de a fi (incluzand și preferința pentru ceea ce este familiar)

**Agreabilitate
(agreeableness)**

descrie persoane agreabile, neagresive, plăcute, animate de sentimente plăcute față de copii, față de animale și, în general, față de cei din jur, cu rezistență la frustrare și care nu-și exprimă frustrarea prin acte de agresivitate fizică sau verbală. Împreună cu scala; scala variaza între agreabilitate – duritate în relațiile interpersonale.

Temperamentul

BIG FIVE

5 trasaturi- descriptori dupa Howard 2004

**Conștiinciozitate
(conscientiousness)**

persoane ordonate, preferă medii de lucru bine definite și controlate, capabile de muncă susținută și de concentrare îndelungată a energiei către realizarea obiectivelor propuse, care sunt dispuse să investească multă muncă și să nu se lase distrase de tentații. Costa și McCrae (1990) afirma ca acest factor este legat de reușita profesională, de nivel superior, indiferent de domeniul de activitate; constiinciozitate - tendinta spre hedonism

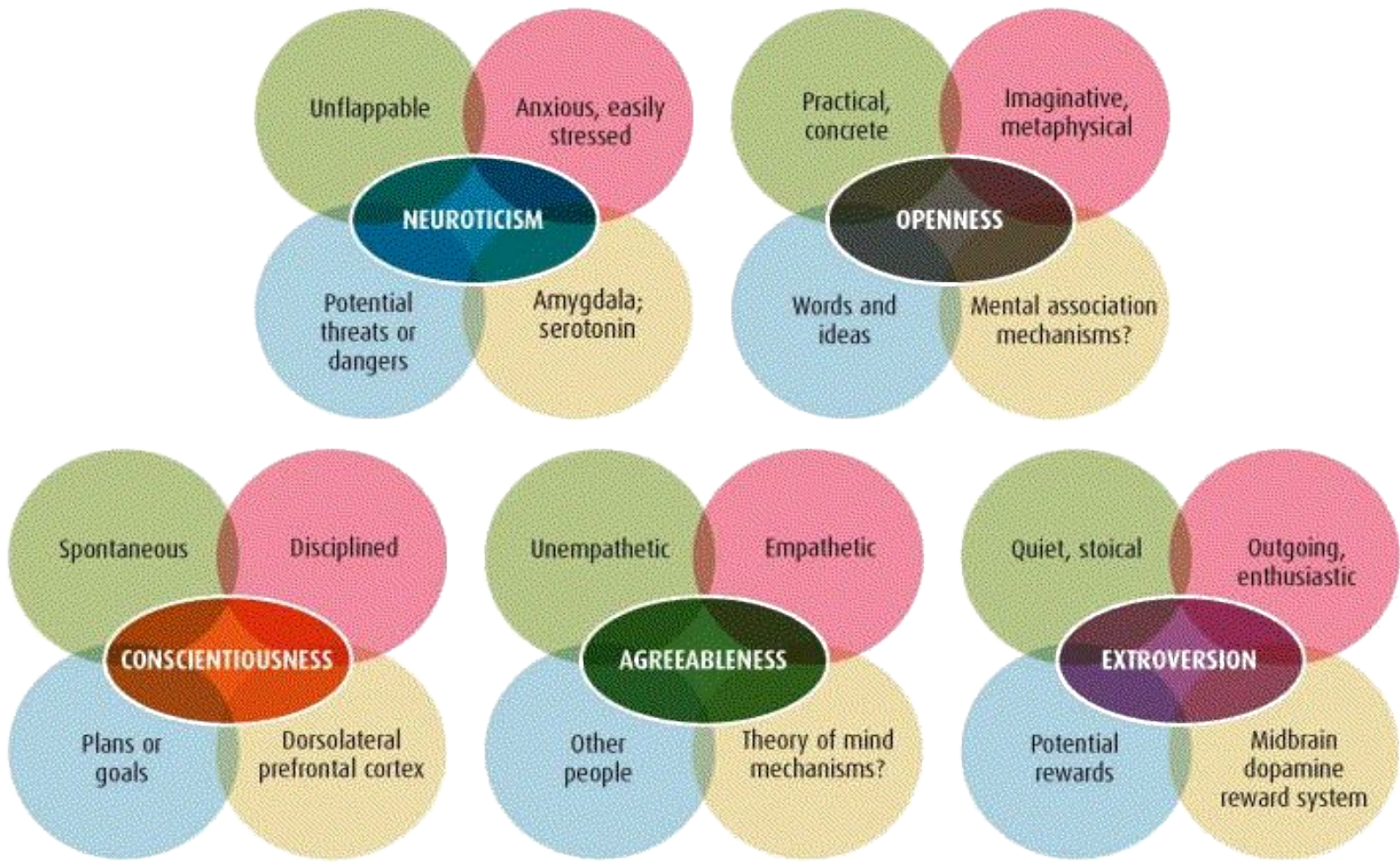
Temperamental BIG FIVE

Low scorers are...

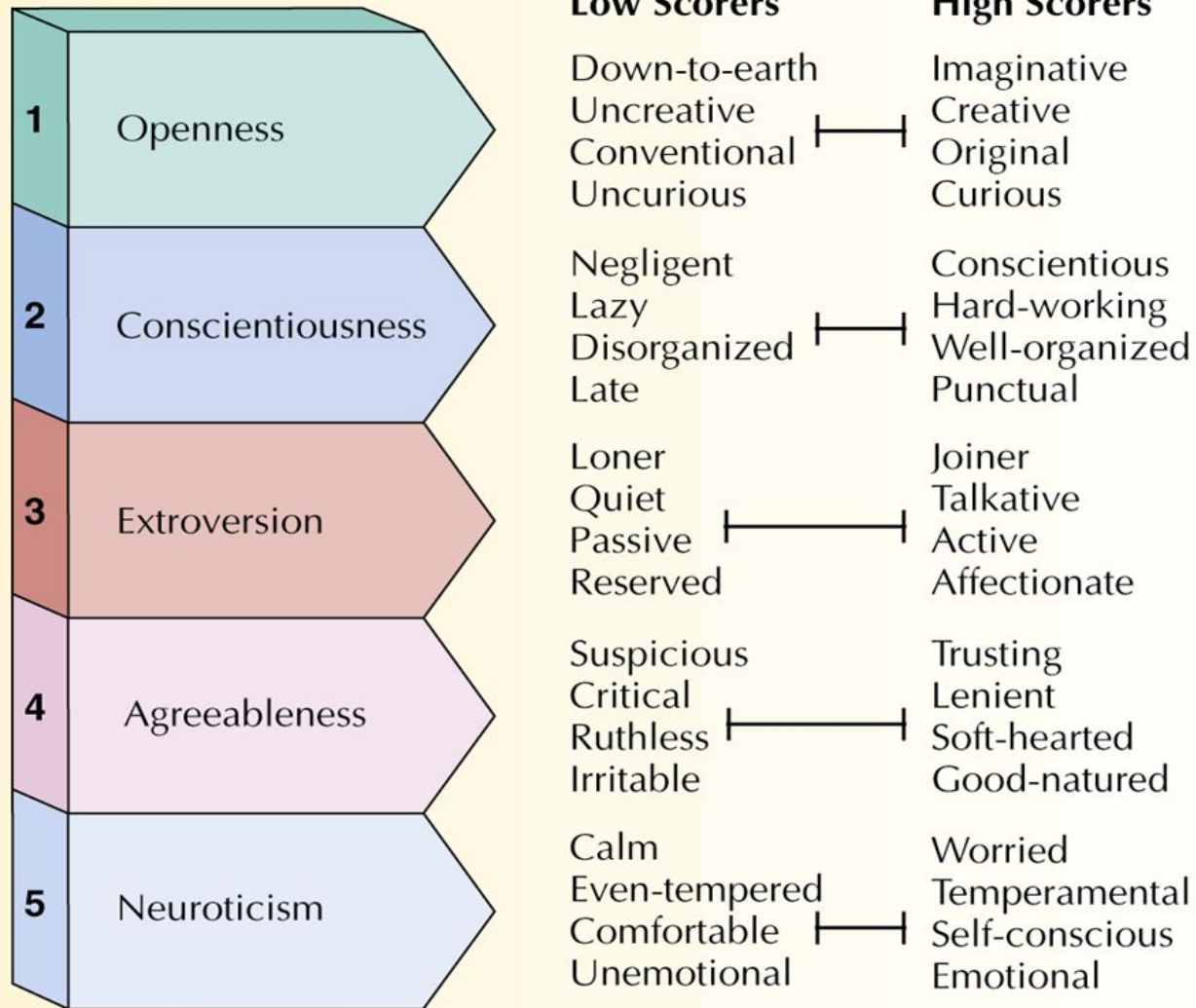
High scorers are...

Relevant situations

Brain mechanism

Temperamental BIG FIVE

PSIHOLOGIA PERSONALITATII

CARACTERUL

configurația sau structura psihică individuală, relativ stabilă și definitorie pentru om, cu o mare valoare adaptativă, deoarece pune în contact individul cu realitatea, facilitându-i stabilirea relațiilor, orientarea și comportarea potrivit specificului său individual.

În sens
restrictiv

ψ schema de organizare a profilului psihomoral general al persoanei, considerată prin prisma unor norme și criterii etice

În sens
larg,
(extensiv)

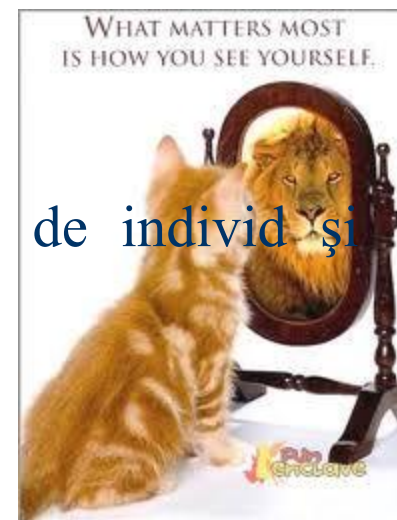
ψ ansamblu încheșat de atitudini și trăsături care determină o modalitate relativ stabilă, constantă de orientare și raportare a subiectului la cei din jur, la sine însuși, la activitatea desfășurată, la însăși societate, ca realitate socio-umană globală

PSIHOLOGIA PERSONALITATII

Atitudinea

ψ modalitate internă de raportare la diferitele laturi ale vieții sub forma în care experiența anterioară este acumulată, conservată și organizată la individ, când acesta abordează o situație.

Newcomb

ute de individ și

PSIHOLOGIA PERSONALITATII

CARACTERUL

Modele explicativ-interpretative

ψ **Modelul constructelor personale**

G Kelly

- fiecare om se raporteaza fata de lume/ mediu prin prisma unor principii stiintifice: se identifica probleme, se formuleaza ipoteze, acestea sunt testate prin metode multiple, se formuleaza concluzii generalizand

PSIHOLOGIA PERSONALITATII

CARACTERUL

Modele explicativ-interpretative

ψ Modelul constructelor personale

G Kelly

construct

➤ model, patern personal care reflecta intelegerea, explicatia si interpretarea a tot ce-l inconjoara pe individ

➤ experienta de viata (sociala, istorica, psihologica etc) conduce la constructii personale fiind generalizate pentru categorii diferite de obiecte sau fenomene

- gama de constructe creste continuu, este determinata individual si social, fara a avea un punct terminus de evolutie

PSIHOLOGIA PERSONALITATII

CARACTERUL

Modele explicativ-interpretative

ψ Modelul constructelor personale

➤ **postulat:** procesele personale sunt dirijate de individ prin prisma anticiparilor pe care le realizeaza

➤ 11 corolare completeaza teoria si ii aduc perspective noi de intelegere

1) **constructia**

- omul realizeaza replici ale evenimentelor viitoare chiar prin procesele de anticipare
- asemanarile intre situatii ne permit sa facem generalizari si predictii
- in aceeasi situatie experientele traite vor fi diferite- tot ca urmare a anticiparilor realizate

G Kelly

PSIHOLOGIA PERSONALITATII

CARACTERUL

Modele explicativ-interpretative

ψ **Modelul constructelor personale**

2) individualitatea

- fiecare are construtii proprii
- nu reflecta realitatea obiectivă, ci interpretarea pe care persoana o face
- există caracteristici comune ale constructelor pentru toti

3) organizarea

- persoana tinde să organizeze constructele intr-un sistem, strans legat de viziunea proprie asupra relației dintre ele
- persoane care au constructe similare difera prin ordinea diferita a acestora
- posibilitatile si ocaziile de anticipare individuale

PSIHOLOGIA PERSONALITATII

CARACTERUL

Modele explicativ-interpretative

ψ **Modelul constructelor personale**

- 4) **dihotomia** ▪ toate constructele sunt bipolare/ dihotomice
 - este nevoie sa avem si constructul opus, pentru a arevidentia cum respectivul/a diferă de celelalte
 - se faciliteaza comparatiile si gradele
- 5) **alegerea** ▪ dintr-un construct, persoana alege modalitatea cea mai buna de a anticipa evenimentele
 - _alternativa care va functona cel mai bine- cu cea mai mare putere anticipativa\
 - alegerile \se realizeaza foarte des intre securitate-aventura
 - alegerile sigure pot explica persistenta in aceeasi eroare

PSIHOLOGIA PERSONALITATII

CARACTERUL

Modele explicativ-interpretative

ψ **Modelul constructelor personale**

- 6) **aplicabilitatea**
 - fiecare construct are o gama delimitata de evenimente/ fenomene pe care le poate explica si, deci, functia anticipatorie este una relativ bine delimitata
- 7) **experienta**
 - sistemul constructelor variaza o data cu aparitia si constructia unor replici ale evenimentelor
 - procesul de validare al unui construct este fara final
 - daca un construct nu se dovedeste ca predictor valid, trebuie reformulat sau inlocuit, prin prisma experientei personale

PSIHOLOGIA PERSONALITATII

CARACTERUL

Modele explicativ-interpretative

ψ Modelul constructelor personale

8) modulara

- constructele nu au acelasi grad de permeabilitate intra, dar si inter-personal;
- sistemul de constructe devine astfel mai mult sau mai putin adaptabil, mai mult sau mai putin constant

9) fragmentarea

- individul poate sa foloseasca succesiv o varietate de subsisteme de constructe care sunt incompatibile unul cu celalalt
- de importanta majora nu este incompatibilitatea, ci relatia ierarhica din cadrul sistemului- supra/ sub ordonarea unor constructe fata de altele
- in relatia cu o persoana, multiple constructe divergente (supra sau b ordonate) conduc.....

PSIHOLOGIA PERSONALITATII

CARACTERUL

Modele explicativ-interpretative

ψ **Modelul constructelor personale**

10) **asemanarea**

- similitudinea între procesele psihice a 2 sau mai multe persoane este dată de anticipările și similitudinea situațiilor
- identitatea constructelor este greu de afirmat

11) **socialul**

- anticiparea și decodarea constructelor altei persoane creează premisele pentru integrarea și acordarea unui rol semnificativ în relațiile cu aceasta a doua persoană
- anticipările altora conduc la crearea de situații sociale cu grade diferite de înțelegere, comunalitate, acceptanță, integrare etc

PSIHOLOGIA PERSONALITATII

CARACTERUL

Modele explicativ-interpretative

ψ **Modelul constructelor personale**

Proprietati

aplicabilitate.

- constructul este util in construirea unui set specificat de fenomene/ evenimente

focalizare.

- exista o zona de focalizare in care prezice cel mai bine evenimentele

permeabilitate..

- poate fi el utilizat pentru a forma constructe noi, diferite?

PSIHOLOGIA PERSONALITATII

CARACTERUL

Modele explicativ-interpretative

ψ **Modelul balanței caracteriale**

PPNeveanu

- sistematizarea trăsăturilor caracteriale câte două în perechi cu poli opuși, ele găsindu-se în aceeași persoană în proporții și amestecuri diferite

bun	rau
cinstit	necinstit

PSIHOLOGIA PERSONALITATII

CARACTERUL

Modele explicativ-interpretative

ψ Modelul balanței caracteriale

PPNeveanu

- initial, trăsăturile caracteriale se află în poziția 0, evoluția lor fiind teoretic egal probabilă
- criterii în funcție de care evoluează trăsăturile polare:
 - natura, tipul, numărul și valoarea situațiilor de viață parcurse
 - întărirea sau sancționarea lor exterior-educativă
 - gratificarea sau condamnarea lor
 - asimilarea sau respingerea lor prin învățare

PSIHOLOGIA PERSONALITATII

CARACTERUL

Modele explicativ-interpretative

ψ Modelul balanței caracteriale

M
Zlate

- *arată și explică mecanismul psihologic al formării caracterului (forța motrice care constă în opoziția dintre contrarii, în lupta și ciocnirea lor)*
- *sugerează interpretarea caracterului ca rezultat al autoformării (din interior) nu numai al determinărilor sociale*
- *conduce la stabilirea unei tipologii caracteriale (când trăsăturile pozitive sunt mai multe se poate vorbi de „un om de caracter”, în timp ce polul opus atrage expresia de „om fără caracter”)*

Temperament Caracter Aptitudini

T - C

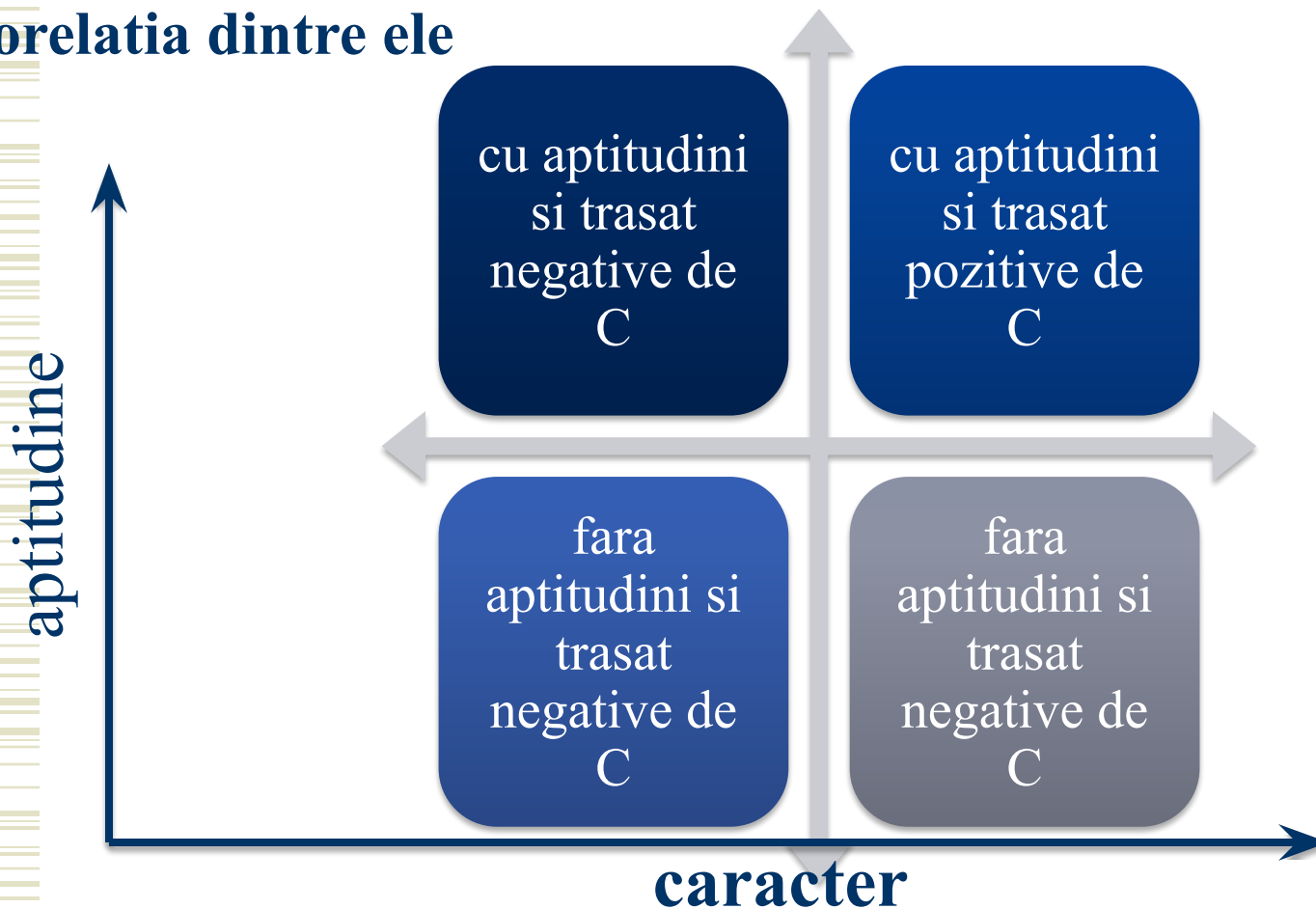
C - T

- colorează- altruismul unui coleric vs cea a unui flegmatic
- predispune – flegmaticul va avea un tempou mai redus in perceptia noilor stimuli, dar si o stabilitate foarte ridicata in raport cu situatiile noi
- avantajeaza/ dezavantajeaza – formarea diferitelor trasaturi C; sangvinicul (sociabilitate), colericul (autocontrol)
- inhiba – anumite trasaturi temperamentale
- mascheaza/ compenseaza – acele elemente T care sunt dezadaptative
- potenteaza/ valorifica – trasaturile T pentru o mai buna adaptare situationala

Temperament Caracter Aptitudini

A-C

- corelatia dintre ele

Temperament Caracter Aptitudini

PERSONALITATEA CD

Profil de personalitate a cadrului didactic- de completat in clasa cu studentii

Prezentare profil de personalitate si profil de competente (DP)

PSIHOLOGIA EDUCAȚIEI personalitatea cadrului didactic și a elevului

Metode de cunoaștere a elevului...

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

personalitatea cadrului didactic si a elevului

Metode de cunoastere a elevului...

- ψ Observatia ψ Se considera ca „observarea cu atentie a comportamentului unui animal sau a unui om este, in general, punctul de plecare pentru cea mai mare parte a cercetarilor psihologice” (R. Atkinson si colab., 2002, p. 21).
- ψ la inceputul oricarei stiinte se afla observatia¹” (I. Radu, coord., 1991).
- ψ ...urmarire si inregistrare a manifestarilor comportamentale ale elevilor asa cum se petrec ele in mod natural in contextul scolii.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Observati
a

ψ alura corporala,
ψ particularitatile fizionomice,
ψ manifestarile comportamentale
ψ situatiile si manifestarile (simptomatice labile)
ψ miscari si complexe de miscari

Ex: mersul, alergatul, cataratul, manipularea obiectelor, deprinderi instrumentale – de manevrare a obiectelor si aparatelor -, deprinderi grafice – desen, scriere -, vorbire avand in vedere intonatia, intensitatea, debitul, fluenta, pronuntia, structura propozitiilor si frazelor, unitatea discursului, gesturile insotitoare, conduite emotionale expresive cum ar fi postura, miscarile, gestică, mimica

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

ψ Observatia

- Metode ...**
- ψa) foaia de observatie care precizeaza:
 - ψ- data cand se face observatia
 - ψ- locul
 - ψ- subiectii observati
 - ψ- tipul de activitate in care sunt antrenati subiectii.
 - ψApoi, pe 2/3 din foaie se consemneaza comportamentele observate, iar pe o treime pot fi notate eventualele interpretari care ar putea fi date acestor fapte.
 - ψde miscari si complexe de miscari (mersul, alergatul, cataratul, manipularea obiectelor, deprinderi instrumentale – de manevrare a obiectelor si aparatelor -, deprinderi grafice – desen, scriere -, vorbire avand in vedere intonatia, intensitatea, debitul, fluenta, pronuntia, structura propozitiilor si frazelor, unitatea discursului, gesturile insotitoare, conduite emotionale expresive cum ar fi postura, miscarile, gestică, mimica).

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Observatia

ψb) Grila de observatie: se elaboreaza dupa ce sunt cunoscute felurile de manifestari pe care le-ar putea prezenta subiectii observati

ψ. Acestea devin rubrici ale unui tabel si ori de cate ori vor fi observate de catre profesor, vor fi bifate

ψ. se pot inregistra si intensitatile acelor reactii prin stabilirea, tot in tabel, a trei, cinci grade de tipul: foarte bun, bun, potrivit, slab, foarte slab.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Observatia

ψ Dupa obtinerea datelor prin intermediul acestor metode, ele trebuie sa fie prelucrate, adica grupate dupa calitatea lor si interpretate. trebuie sa se descopere in spatele manifestarilor comportamentale acele insusiri psihice pe care le cautam.

ψ Interpretarea cere luarea in considerare a contextului in care s-au produs comportamentele respective si, totodata, surprinderea legaturilor dintre ele si, pe cat posibil, confirmarea lor prin aplicarea altor metode.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Observația-
reguli
minimale

ψ observatorul trebuie să aibă o pregătire teoretică în domeniul psihologiei pentru a organiza desfășurarea observației și apoi pentru a interpreta rezultatele;

ψ capacitatea observatorului de a surprinde:

- a) aspectele importante pentru cunoașterea elevului;
- b) relevarea interdependenței dintre comportamente;
- c) cunoașterea manifestărilor comportamentale, în general caracteristice și indicând prezența anumitor însușiri psihice;

ψ claritatea scopului desfășurării observației

ψ planificarea desfășurării observației cu precizarea situațiilor sau activităților care vor fi urmărite, ³⁵ de

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Observatia- reguli minimale

- ψ inregistrarea cat mai exacta si corecta a celor observate (folosind fie fisa de observatie sau grila, fie mijloace tehnice avansate cum ar fi inregistrarea video, televiziunea cu circuit inchis);
- ψ repetarea observarii comportamentelor in alte contexte;
- ψ interpretarea cat mai corecta a datelor si reducerea gradului de subiectivitatea inherent factorului uman.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Observatia- dezavantaje

- ψ trebuie asteptate manifestarile comportamentale ale elevilor si s-ar putea ca in anumite situatii acestea sa nu apara;
- ψ este mai putin riguroasa, pentru ca nu pot fi cunoscuti toti factorii care genereaza comportamentele respective, iar acestea nu pot fi intotdeauna bine evaluate;
- ψ in interpretare pot apare influente din partea observatorului, a subiectivitatii sale;
- ψ daca observatorul este vazut de elev, prezenta lui poate deja sa modifice comportamentele reale ale acestuia.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Observatia-
avantaje

In 3 minute, gasiti 2 avantaje, apoi schimbati foaia
cu un coleg/a

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Experimentul- elemente definitorii

- ψ provocata intentionata,
- ψ interventia in desfasurarea fenomenului,
- ψ masurarea si controlarea in vederea descoperirii relatiilor cauzale, a legilor ce guverneaza.
- ψ nu se asteapta pasiv aparitia comportamentelor elevilor, ci se asigura conditii care sa le declanseze, adica se folosesc anumiti stimuli reali sau verbali, anumite contexte special alese sau create
- ψ se intervine deliberat ca sa se favorizeze actiunea anumitor factori care se numesc variabile independente

nu tin de subiectul supus experimentului si pot fi modificati de catre experimentator

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Experimentul

ψ sunt folosite aparate de masura pentru administrarea unor stimuli noi si a raspunsurilor pe care le dau subiectii.

ψ experimentul permite controlul asupra efectelor variabilelor independente asupra variabilelor dependente

... cele masurate si monitorizate de catre experimentator

ψ datele obtinute se caracterizeaza prin mai mare rigoare si mai ales sunt dezvaluite legaturile dintre ele.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Experimentul- reguli de baza

- ψ stabili corespondenta intre ceea ce se estimeaza ca se va obtine prin aceasta metoda si obiectivele initial stabilite;
- ψ formularea unor ipoteze (stabilirea unei relatii posibile intre variabilele independente si cele dependente care va trebui demonstrata prin acel experiment) care orienteaza organizarea experimentului;
- ψ stabilirea clara a variabilelor independente si a celor dependente;
- ψ alegerea instrumentelor sau cailor de masurare si control a variabilelor;

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Experimentul-
reguli de baza

ψ

ψ inregistrarea cat mai precisa a rezultatelor si apoi prelucrarea lor cantitativa si compararea rezultatelor altor subiecti care nu au fost supusi experimentului (grupul de control sau grupul martor);

ψ interpretarea cat mai exacta a rezultatelor, cu sprijin pe teoria psihologica.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

- ψ Experimentul-
varibile
 - ψ INDEPENDENTA
 - *in 3 min dati cat mai multe exemple ...*
 - ψ DEPENDENTA
 - *in 3 min dati cat mai multe exemple ...*

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Ancheta- elemente definitorii

ψ adresarea de intrebari, fie oral, fie in scris si inregistrarea cat mai completa a raspunsurilor. Intrebarile sunt, in principal, referitoare la viata psihica a celui supus cercetarii.

ψ pot fi constatate anumite cunostinte de care dispune subiectul, opiniile si atitudinile sale fata de evenimente si fata de sine, motivele activitatilor sale, dificultatile cu care se confrunta, preferintele sale in relatiile cu ceilalti.

ψ raspunsurile sunt prelucrate in vederea fie a relevarii tendintelor frecvente ale subiectilor de a se raporta la evenimente intr-un anumit fel

ψ pe baza unor astfel de date sa se optimizeze situatiile in care se pot afla oamenii, fie in vederea cunoasterii diferitelor aspecte ale vietii lor psihice si, cu deosebire, cunoasterea personalitatii lor.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Ancheta- forme

- a) ancheta pe baza de chestionar
- b) ancheta pe baza de interviu.

ψ ancheta pe baza de chestionar

- este foarte mult utilizata in cercetarile asupra elevilor mai mari, incepand cu preadolescenta,
- chestionarul este instrumentul de baza al acestei variante a anchetei- este definit ca fiind: “o succesiune logica si psihologica de intrebari scrise sau de imagini grafice cu functia de stimuli , in raport cu ipotezele cercetarii, care prin administrarea de catre operatori de ancheta sau prin autoadministrare determina din partea celui anchetat un comportament verbal sau nonverbal, ce urmeaza a fi inregistrat in scris” (S. Chelcea, 1975).

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

ψ ancheta pe baza de chestionar ...

Metode ...

ψ Anch
eta-
forme

▪ intrebarile pot fi:

- ✓ referitoare la aspecte de identificare a celui ce raspunde, cum ar fi cele referitoare la nume si prenume, varsta, sex, clasa si scoala, etc.;
- ✓ cele referitoare la aspectele psihice ce vor fi cunoscute prin intermediul respectivului chestionar,
- ✓ inchise, adica sunt insotite deja de raspunsuri, iar subiectul trebuie sa aleaga pe cel care i se potriveste. Aceste raspunsuri pot fi dihotomice, cum ar fi “da” sau ”nu” sau in evantai, adica sunt mai multe raspunsuri din care trebuie sa fie ales unul sau doua;
- ✓ deschise, care cer elaborarea in scris mai ampla a raspunsului si mai legat de propria persoana si situatie

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ are la indemana chestionare deja elaborate de specialisti;
ψ trebuie sa construiasca singur un astfel de instrument.

ψ Ancheta-
situatii de
utilizare

ψ sa foloseasca un limbaj accesibil celor care vor raspunde;
ψ intrebarile sa nu para indiscrete pentru ca genereaza respingerea lui din partea celui ce va raspunde;
ψ sa nu fie haotice, ci sa aiba o anumita organizare logica si psihologica;

ψ Ancheta-
cerinte de
baza in
construir
ea
intrebaril

ψ sa nu fie doua intrebari in aceeasi formulare pentru ca nu se va sti exact la ce se refera raspunsul obtinut;
ψ intrebarile sa nu sugereze raspunsurile;
ψ sa nu fie prea numeroase pentru a nu starni reactii de respingere;
ψ daca este posibil, sa se asigure controlul raspunsurilor prin confruntarea lor sau sa existe intrebari speciale care sa verifice

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Ancheta

ψ Avantajele anchetei pe baza de chestionar

- 1) se poate aplica relativ usor, mai ales cand exista chestionare deja elaborate
- 2) pot fi obtinute dintr-odata multe date despre subiect (elevul avut in atentie);
- 3) pot fi aplicate in grup si se obtin, in acelasi timp, multe date de la multe persoane
- 4) pot fi cercetate o data mai multe aspecte ale vietii psihice ale individului sau grupului;
- 5) raspunsul scris da posibilitatea extragerii altor informatii cu privire la starea subiectului, la temperamentul sau, la nivelul elaborarii deprinderilor, etc.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Ancheta

ψ

Cele mai importante dezavantaje sunt:

- 1) este posibil ca cei ce raspund sa nu inteleaga pe deplin intrebarile
- 2) prin felul in care aleg raspunsuri sau le construiesc vor sa para intr-un anumit fel in ochii anchetatorului si dau asa numitele “raspunsuri de fatada”.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Ancheta

- ψ Interviul consta in adresarea de intrebari directe in raportul de fata in fata a anchetatorului cu subiectul si consemnarea cat mai exacta a raspunsului acestuia (daca se poate cu ajutorul unui reportofon).
- ψ Interviurile trebuie gandite dinainte, cu respectarea cerintelor precizate anterior. Ordinea adresarii si continutul intrebarilor trebuie sa fie aceeasi pentru toti cei care vor fi supusi investigatiei.
- ψ Conditiiile generale de desfasurare a interviului sunt urmatoarele: a) sa se obtina acordul subiectului; b) sa se capteze interesul si bunavointa lui; c) sa se evite intrebarile jenante; d) sa se convina asupra locului si timpului de desfasurare; e) sa se asigure un climat de respect reciproc si incredere.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Ancheta

ψ

Sunt si cateva dezavantaje de care trebuie sa se tina seama atunci cand se alege calea de cercetare

a) este mai costisitor sub raportul timpului pentru ca trebuie sa se lucreze cu fiecare subiect sau cu grup restrans (interviu de grup); grup

b) relatia fata in fata ii poate intimida pe elevii mai mici si pot fi astfel alterate raspunsurile lor;

c) exista tentatii mai mari ale subiectului de a da raspunsuri de fatada;

d) pot interveni factori perturbatori, neprevazuti in timpul desfasurarii interviului; e) pot fi dificultati de inregistrare a raspunsurilor.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

metode...

Metode ...

ψ Ancheta

ψ

Sunt si cateva **dezavantaje** de care trebuie sa se tina seama atunci cand se alege calea de cercetare:

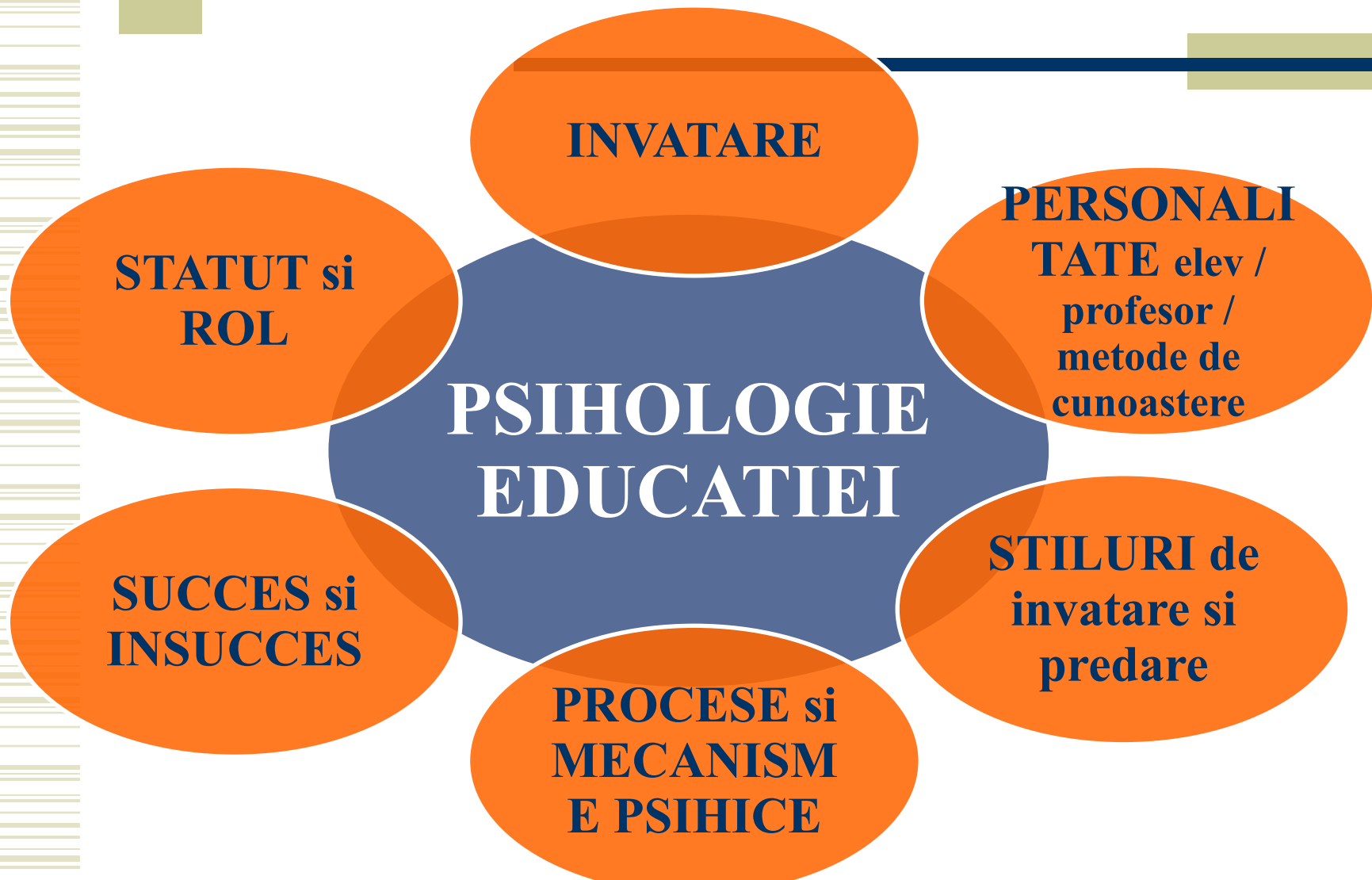
- a) este mai costisitor sub raportul timpului pentru ca trebuie sa se lucreze cu fiecare subiect sau cu grup restrans (interviu de grup)
- ; b) relatia fata in fata ii poate intimida pe elevii mai mici si pot fi astfel alterate raspunsurile lor;
- c) exista tentatii mai mari ale subiectului de a da raspunsuri de fatada;
- d) pot interveni factori perturbatori, neprevazuti in timpul desfasurarii interviului;
- e) pot fi dificultati de inregistrare a raspunsurilor.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

Lect univ dr. **Bucur Cristian**

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

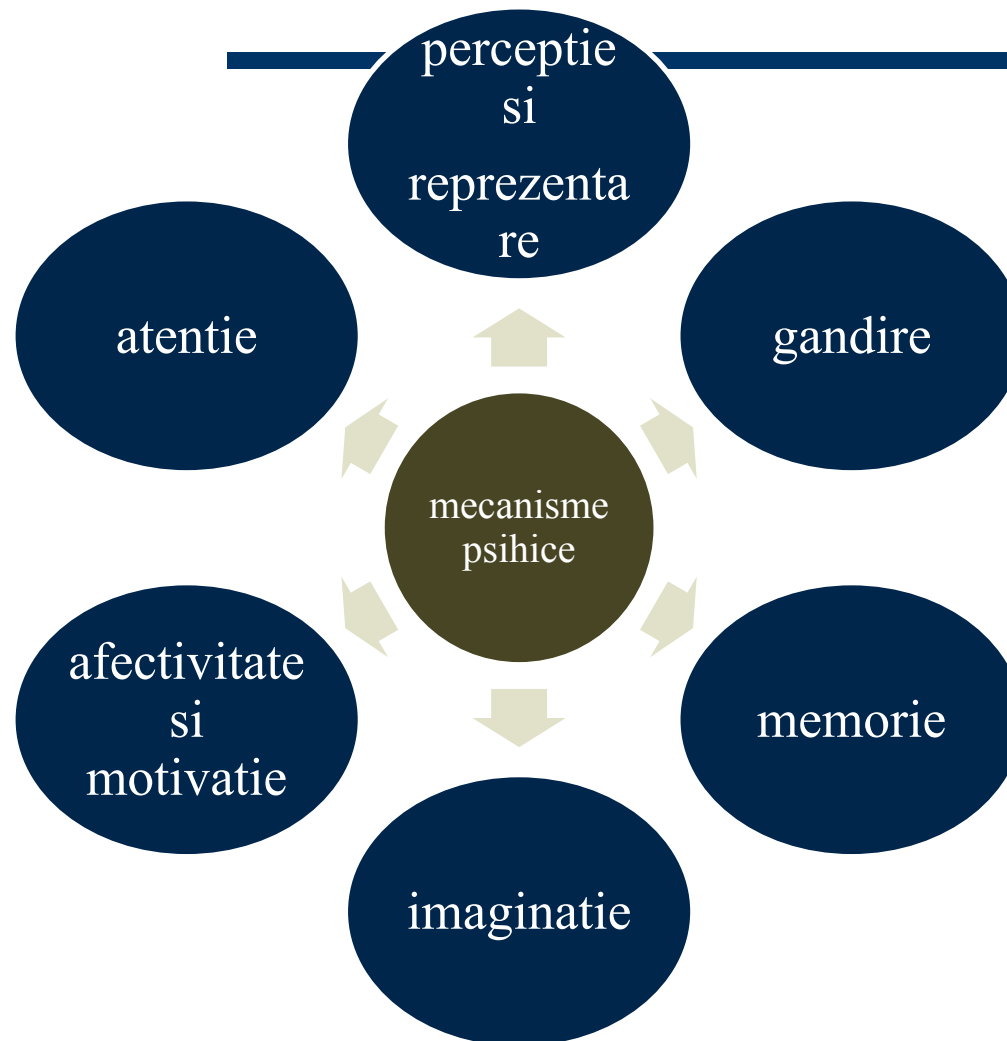

PSIHOLOGIA EDUCATIEI mecanisme...

Mecanisme psihice implicate in invatare...

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

mecanisme...

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

PERCEPTIE-REPREZENTARE

experienta psihica in lipsa contactului actual cu obiectul; permite reflectarea si cunoasterea obiectului in absenta lui, dar cu conditia ca acesta sa fi actionat candva asupra organelor de simt

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

REPREZENTAREA

Caracterizare

A. continut informational

ψ caracteristica concreta a obiectului

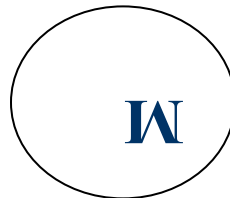
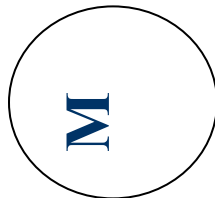
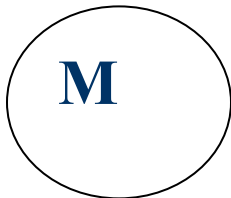
ψ 2 tipuri de proprietati :

componentiale (dimensiunile si
trasaturile- intersectia si
separarea)

holistice (configuratiile-
simetria si repetitia)- A

*Garner 1978: A, fara linia de la
mijloc este perceput tot ca "a"*

B. forma ideal-subiectiva = imaginea mentala

*forma ideal-subiectiva
sub care se reflecta
continutul
informational in
psihicul individului*

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

REPREZENTAREA

Mecanismele R

1. prelucrari si sistematizari, combinari si re-combinari ale insusirilor senzoriale

*Morais- amplificare/
estompare insusiri ;
interiorizarea
experientei P, dar la
nivel abstract*

2. selectia insusirilor- reflecta semnificatia acordata de individ acestora

*structurare interioara,
organizare in sisteme, fixare
in constiinta, favorizeaza
generalizarea*

3. mecanism fundamental- **cuvantul**

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

REPREZENTAREA

Mecanismele R

4. activitatea individului

*fixeaza si sustine evocarea R,
obliga la selectivitate, determina
condensarea (interiorizarea
senzoriala si verbala)*

5. sursa generatoare

*- existenta unor mecanisme cerebrale
dedicate ; imginile sunt tranzitorii ;
procesele activatoare sunt diferite de cele
de procesare a imaginilor (explorari, rotiri,
transformari)*

6. mecanisme diferite in functie si de
tipul de reprezentare

*semantice (activarea si
punerea in
relatie-selectiile-ierahizarea)*

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

mecanisme ...

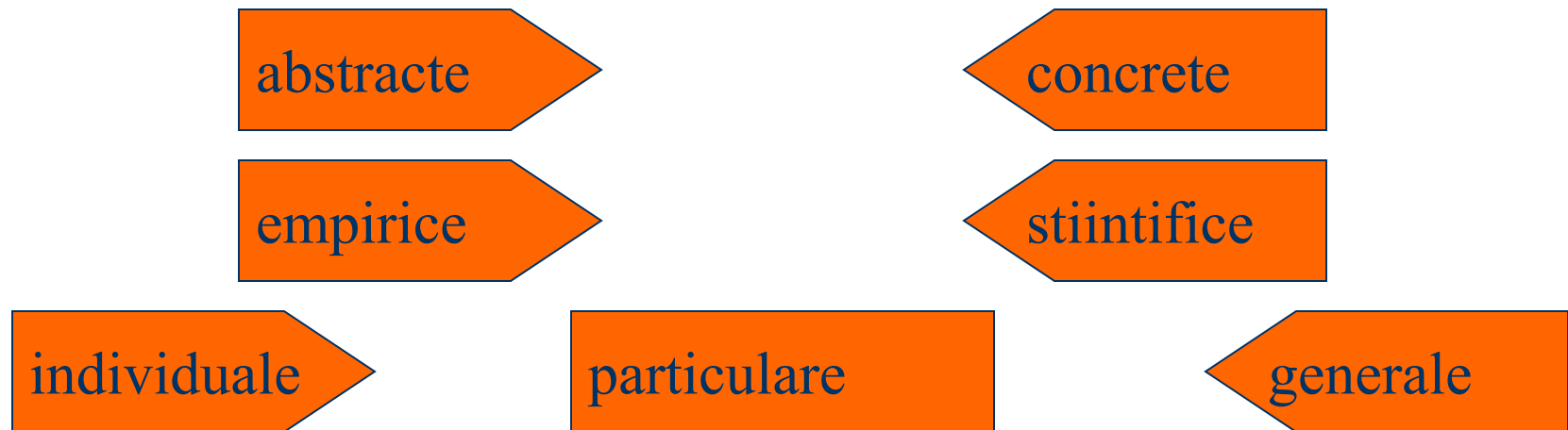
GANDIREA

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

laturile GANDIRII

L informatională- conceptele si prototipurile

ψ criterii de clasificare

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

laturile GANDIRII

L informatională- conceptele si prototipurile

ψ C empirice

ψ experienta practică-intuitivă și operantă

ψ favorizează comunicarea interumană și învățarea spontană

ψ limitate și deseori nefavorabile în procesul cunoașterii

ψ puternic individualizate

ψ fragmentare

ψ lipsa de ierarhizare a însușirilor reflectate

ψ fragilitatea conținutului

ψ pot deveni automatizate, rigidizându-se

ψ singurele mijloace intelectuale accesibile copilului

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

laturile GANDIRII

L informational- conceptele si prototipurile

ψ C stiintifice

ψ constructe ipotetico-deductive

ψ deliberari constiente

ψ coordonari rationale in sistemul intelectual

ψ condensari si corelari ale notelor definitorii ale obiectelor

ψ faciliteaza formularea definitiilor

ψ suportul intuitive-imagistic (cuprins in grade diferite in orice concept) nu afecteaza in mod direct esentializarea

ψ caracter mobil, flexibil, dinamic

ψ structurare si organizare

ψ sustin activitatea practica prin conformitatea cu ligitatile fenomenelor

ψ organizate, sistematice, dirijate constient

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

laturile GANDIRII

L informational- structuri conceptuale complexe

ψ structuri conceptuale ale cunoștințelor

ψ rețele
 semantice

- ❑ organizare de clase care respectă relația de incluziune a claselor
- ❑ sugerând caracterul extrem de bine organizat și structurat al cunoștințelor prin construirea lor din concepte (noduri) și relațiile dintre acestea (arcuri ce pot fi de subordonare sau de predicție)
- ❑ fiecare concept moștenește proprietățile conceptului sau ale claselor supraordonate

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

laturile GANDIRII

L informational- structuri conceptuale complexe

ψ structuri conceptuale ale cunoștințelor

= *blocuri de cunoștințe care se definesc prin ele însele, neavând nevoie de raportarea la alte cunoștințe*

ψ **scheme** și
scenarii
cognitive

- ☐ situaționale
- ☐ asimilabile
- ☐ exprimă cunoștințe declarative
- ☐ rolul lor = intervenția în procesarea informației: selectează și inferează sau respinge
- ☐ ghidează comportamentul uman
- ☐ un plan, un pachet de organizare numerică și un nod de organizare tematică

= *sunt succesiuni de evenimente specifice unui anumit context*

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

GANDIREA- latura opertionala

Operațiile (instrumentale) particulare

ψ direcționare $\left\{ \begin{array}{l} \psi G \text{ direcționată} \\ \psi G \text{ nedirecționată} \end{array} \right.$

ψ tipul operațiilor
presupuse $\left\{ \begin{array}{l} \psi G \text{ algoritmică} \\ \psi G \text{ euristica} \end{array} \right.$

ψ finalitate $\left\{ \begin{array}{l} \psi G \text{ reproductivă} \\ \psi G \text{ productivă} \\ \psi G \text{ critica} \end{array} \right.$

ψ sensul de evoluție $\left\{ \begin{array}{l} \psi G \text{ divergentă} \\ \psi G \text{ convergenta} \end{array} \right.$

ψ modul de desfășurare $\left\{ \begin{array}{l} \psi G \text{ verticală} \\ \psi G \text{ laterala} \end{array} \right.$

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

GANDIREA- latura opertionala

Operațiile (instrumentale) particulare

ψ eficiență $\left\{ \begin{array}{l} \psi \text{ G eficientă} \\ \psi \text{ G neeficientă} \end{array} \right.$

ψ demersurile logice $\left\{ \begin{array}{l} \psi \text{ G deductivă} \\ \psi \text{ G inductiva} \\ \psi \text{ G analogică} \end{array} \right.$

ψ sensul de evoluție $\left\{ \begin{array}{l} \psi \text{ G divergentă} \\ \psi \text{ G convergentă} \end{array} \right.$

ψ corespondența cu
realitatea $\left\{ \begin{array}{l} \psi \text{ G vigیلă} \\ \psi \text{ G autista} \end{array} \right.$

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

Inteligenta...

INTELIGENTA

ψ Terman arata ca varsta mentala este distanta parcursa intre varsta noului nascut si inteligenta adulta

$$\psi \text{ QI} = \frac{\text{varsta mentala}}{\text{varsta cronologica}} * 100$$

ψ Binet Al & Simon Th- *Scala metrica a inteligentei*

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

Inteligenta...

ψ TIM- H Gardner

Gardner arata ca inteligenta este abilitatea de a rezolva probleme sau de a crea produse care au valoare intr-o anumita cultura

vizual-spatiala

inter-personala

muzicala

logico-matematica

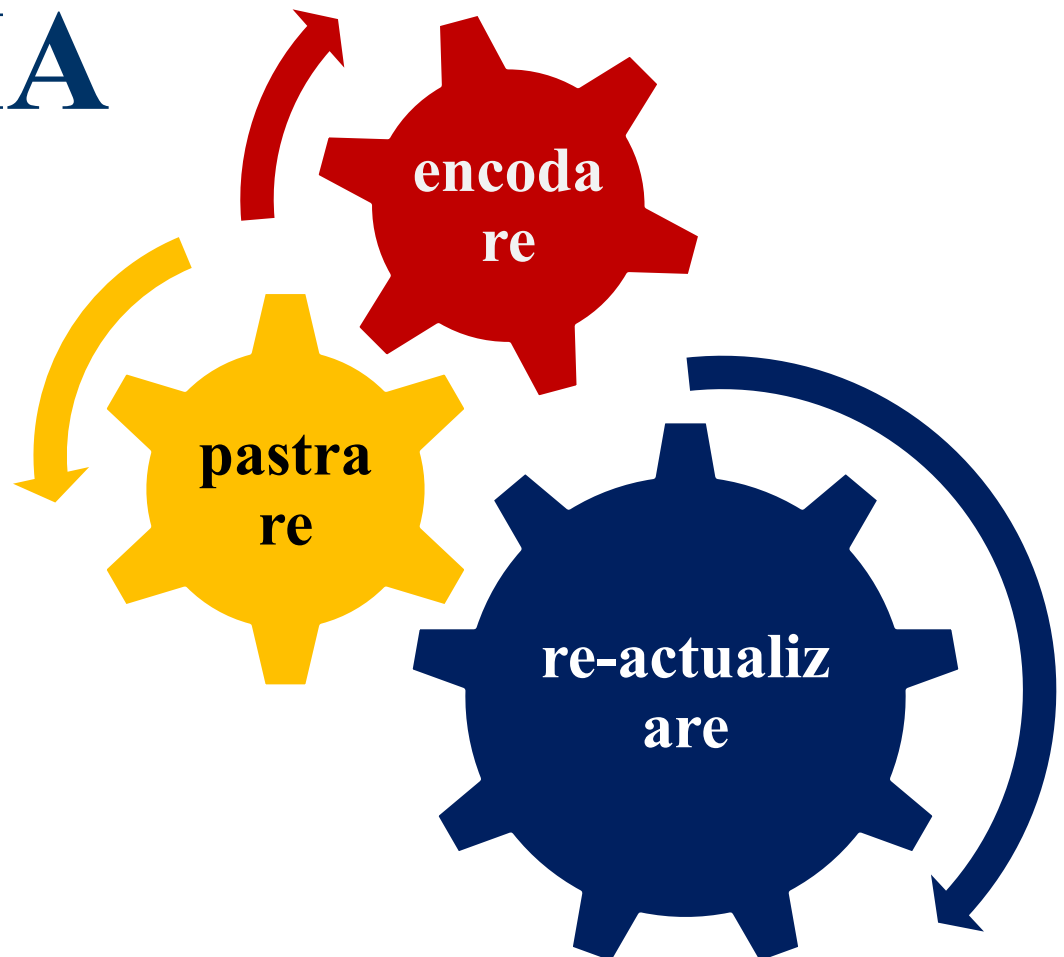
lingvistica

corporal-kinestezica

intra-personala

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MEMORIA

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MEMORIA- procesualitate ...

Encodarea/engramarea/ intiparirea

Ansamblu de prelucrari logic-informationale, biofizic si biochimic in urma caruia continuturile cognitive, motivational-afective si schemele motorii sunt incrise din segmentul temporal prezent in cel trecut.

Factorii facilitatori/perturbatori ai encodarii

ψ Natura materialului

- abstract
- intuitiv
- explicativ
- lipsit de sens

15 silabe **fara sens**

20,4 repetari

15 cuvinte **separate**

8,1 repetiti

15 cuvinte **in fraza**

3,1 repetitii

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MEMORIA- procesualitate ...

Factorii facilitatori/perturbatori ai encodarii ... ψ organizarea materialului

- gradul de organizare,
- modul de organizare
- in serii succesive sunt 2 tipuri de asociatii
 - adiacente
 - la distanta (anterograde / retrograde)
- Robinson & Brown- elementele de la inceput si sfarsit sunt mai bine retinute decat cele de la mijloc

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MEMORIA- procesualitate ...

Factorii facilitatori/perturbatori ai encodarii ...

ψ omogenitatea / heterogenitatea materialului

M+ cand e
elemente
neomogene
intr-o masa
omogena

▪ efectul Robinson

▪ Restorff

▪ Underwood

M+ cu cat e mai
omogen

materialele mai
omogene se M
mai greu

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MEMORIA- procesualitate ...

Factorii facilitatori/perturbatori ai encodarii ...

ψ volumul

- materialul creste in progresie aritmetica, timpul de memorare creste in progresie geometrica
- Robinson (6 silabe- 71%; 12 silabe- 78%; 18 silabe- 81%; “chunk”= unitate de semnificatie
- G Miller- empanul menzic = 7+ 2

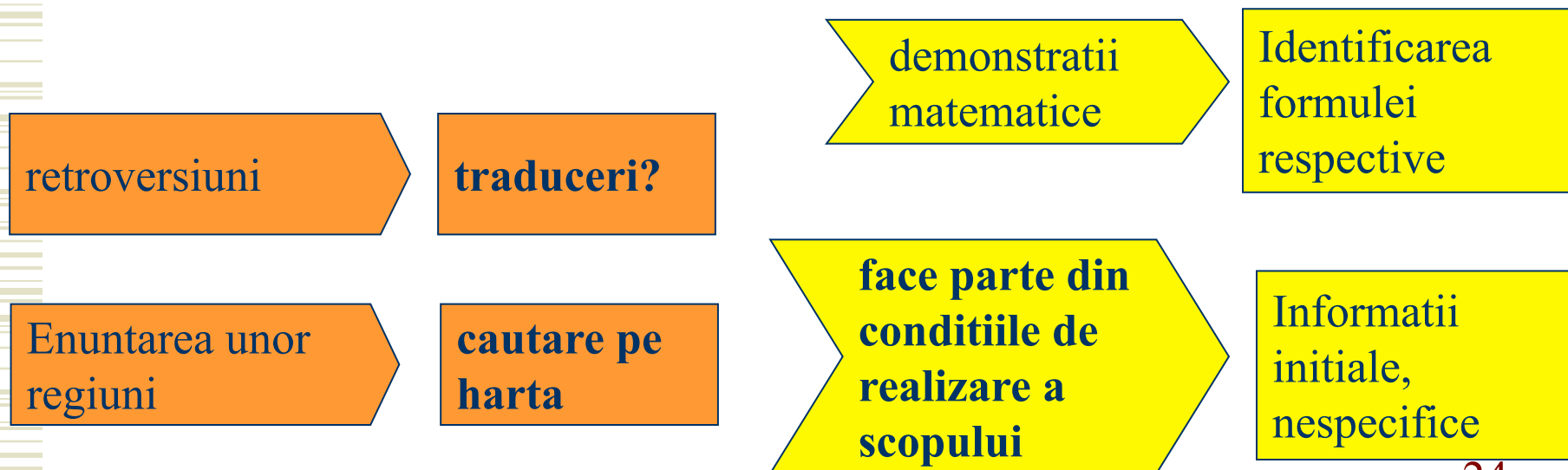
PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MEMORIA- procesualitate ...

Factorii facilitatori/perturbatori ai encodarii ...

ψ gradul de implicare al subiectului

- cand materialul de memorat se incadreaza in una din categoriile

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MEMORIA- procesualitate ...

Factorii facilitatori/perturbatori ai encodarii ...

ψ modul de memorare

globala

partiala

dp

- ambele sunt eficace si importante

conditiile specifice

- cand volumul creste, M partiala este mai eficienta

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MEMORIA- procesualitate ...

Factorii facilitatori/perturbatori ai encodarii ...

ψ nivelul reactivitatii SN

- C Voicu : hiperactivii M+ stimuli nonverbali cu durata scurta de actiune, nefiind avantajati de activitatile complexe si de lunga durata.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MEMORIA- procesualitate ...

Factorii facilitatori/perturbatori ai encodarii ...

ψ repetitia

subinvatarea

- optim repetitional

- repetitiile suplimentare nu trebuie sa depaseasca 50% din numarul initial de repetitii pentru M

suprainvatarea

- forma esalonata sau comasata a repetitiilor influenteaza puternic reactualizarea: mult mai productive sunt repetitiile esalonate

ψ alte particularitati: familiaritate; semnificatie; agreabil

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MEMORIA- procesualitate ...

Forme ale M...

Pastrarea/ conservarea

- **operatii si transformari** care au ca **rezultat mentinerea** in memorie un timp cat mai indelungat, a informatiei si experientelor ecodate anterior.
- **Indicatorii de evaluare a conservarii: trainicia** (profundzimea si durata).

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MEMORIA- procesualitate ...

Forme ale M...

Reactualizarea

- aducerea in campul constiintei a unor elemente din fondul experientei anterioare

recunoastere

- ✓ se realizeaza in prezenta obiectului sau evenimentului sau cu ajutorul unor elemente definitorii pentru acel obiect sau eveniment
- ✓ este evaluata dupa corectitudinea identificarii obiectului

principalul criteriu obiectiv de evaluare a encodarii si pastrarii

- 2 forme de reactualizare

reproducerea

- ✓ superioara recunoasterii, presupunand in derularea constienta a continuturilor informationale si actelor motorii anterior achizitionate
- ✓ se evalueaza dupa urmatoorii indicatori: promptitudine, completitudine, fidelitate si exactitate

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MEMORIA sau Uitarea?!

UITAREA ...

ψ condiții și strategii de recuperare

- ipoteza distinctivității codurilor din memorie (Ellis)

recuperarea unei informații din M se realizează cu atât mai ușor cu cât ea este mai distinctă în raport cu altele

- ipoteza indicilor de recuperare

este un fragment al situației de învățare care poate servi la suscitarea recuperării

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MEMORIA sau Uitarea?!

UITAREA ...

ψ condiții și strategii de recuperare

- ipoteza specificității engramării
- ipoteza contextualității
- ipoteza metamemoriei

succesul recuperării depinde de compatibilitatea dintre informația memorată și informația prezentată în faza de recuperare

recuperarea va fi optima când are loc în același context cu encodarea

cunoștințele deținute de individ despre propria sa M, recuperarea =:
1.decizia de căutare a informației, 2.evaluarea rezultatelor de căutare în memorie, 3.cunoașterea și folosirea strategiilor recuperării eficiente

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

IMAGINATIE

procesul de combinare si recombinaire a datelor din experienta anterioara in vederea dobandirii unor imagini noi, fara un corespondent in realitate sau in experienta noastra personala

Zlate

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

IMAGINATIA

IMAGINATIA este....

ψ tipul de actiune psihica

combinarea, recombinaarea

ψ forma rezultata

obtinerea noului

ψ sensul acestei forme
rezultate

pentru individ,
dar si pentru societate

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

Creativitatea...

ψ produs

Irving Taylor delimiteaza 5 nivele de creativitate ce pot fi regasite intr-un produs creativ, marcand trecerea de la *subiectiv* la *obiectiv*.

ëcreativitate expresiva- forma fundamentala a creativitatii care nu este conditionata de nici o aptitudine si este cel mai usor de surprins in desenele copiilor, caracteristicile principale ale acesteia sunt spontaneitatea si libertatea de exprimare ;

ëcreativitatea productiva- nivelul specific al tehnicienilor, pentru ca presupune insusirea unor deprinderi care permit imbunatatirea modalitatilor de exprimare a creatiei;

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

Creativitatea...

ψ produs

Irving Taylor delimiteaza 5 nivele de creativitate ce pot fi regasite intr-un produs creativ, marcand trecerea de la *subiectiv* la *obiectiv*.

Creativitatea inventiva- se valorifica prin inventii si descoperiri si pune in evidenta capacitatea de a sesiza relatii noi si neobisnuite;

Creativitatea inovativa- presupune intelegerea proufunda a pricipiilor fundamentale (arta, stiinta), si apoi modificarea decisiva a abordarii unui fenomen;

Creativitatea emergenta- nivelul suprem al creativitatii la care ajung foarte putini indivizi,presupune descoperirea unui principiu, aunei idei care sa revolutioneze un inreg domeniu al cunoasterii

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

Creativitatea...

ψ proces...

Se vizeaza caracterul fazic, algoritmic chiar al creativitatii.

Graham Wallas, Thomson si Hutchinson sugereaza existenta a 4 faze :

ψ prepararea

ψ iluminarea

ψ incubatia

ψ verificarea

Ex: Mendeleev- tabelul periodic

Newton- fizica mecanica

Einstein A- teoria relativitatii- fizica cuantica

Edison- becul electric

Mozart

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

Creativitatea...

ψ dimensiune complexa a personalitatii

Creativitatea nu este un efect al conlucrării mecanismelor sau proceselor psihice si nici o organizare optima a unor diferiti de eprsonalitate.

Creativitatea este o dimensiune de sine-statoare a personalitatii, beneficiind de intreaga complexitate a acesteia si fiind integrata la nivelurile cele mai adanci ale fiintei umane, in insasi identitatea ei.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

Creativitatea...

ψ dimensiune complexa a personalitatii

Guilford si Lownfeld descriau foarte asemanator personalitatea creatoare :

• fluiditate

• flexibilitate

• originalitate

• elaborare

• sensibilitate fata de probleme

• capacitate de redefinire

C Taylor vorbea despre:

• lipsa de ingamfare

• toleranta fata de ambiguitate

• increderea in propria activitate

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MOTIVATIE-AFECTIVITATE

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

AFFECTIVITATE

Proprietati

polaritate

intensitate

durata

mobilitate

expresivitate

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

AFFECTIVITATE

Proprietati
 ψ polaritatea

tendința proceselor afective de a gravita fie în jurul polului (+) fie (-) și apare ca urmare a satisfacerii sau nesatisfacerii diferențiate

procesele afective sunt cuplate în perechi cu elemente contrare

se manifestă și în funcție de particularitățile situației, dar mai ales de particularitățile personale

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

AFFECTIVITATE

Proprietati

indică forța, tăria, profunzimea

ψ intensitatea

- valoarea afectivă a obiectului
- semnificația obiectului în raport cu trebuințele subiectului
- capacitatea afectivă a subiectului

schimbarea (amplificarea) semnificațiilor
afectogene ale obiectului sau persoanei cu care
subiectul este în relație

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

AFFECTIVITATE

Proprietati
 ψ durata

persistența în timp a proceselor afective,
indiferent dacă stimulul mai există sau nu

alimentând în permanență semnificația
afectogenă a unui stimul se poate ține mereu
trează starea afectivă față de el

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

AFFECTIVITATE

Proprietati

nu trebuie confundată cu fluctuația stărilor afective

mobilitatea

trecerea rapidă de la o fază la alta în interiorul aceleiași trăiri emoționale

fie trecerea de la o stare afectivă la alta

trecerea de la stadiul primar, de incertitudine – deficit de informație

trecerea de la emoție

stadiul secundar, care presupune o trăire specifică, adecvată deznodământului (ne)favorabil, bazat pe relevanța informației

la sentiment

de la un tip de sentiment la altul

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

AECTIVITATE

Proprietati

ψ expresivitate

mimica / pantomimica / modificări de natură vegetativă / 4. schimbarea vocii

Expresiile emoționale nu sunt izolate ci se corelează și se subordonează stărilor afective => conduita emoțional-expresivă

Joy

Accepted

Aware

Angry

Sadness

Rejected

Surprised

Fearful

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

APECTIVITATE

Proprietati

ψ expresivitate

Expresiile emoționale îndeplinesc
roluri importante în comportamentul
omului:

comunicare
exteriorizează
starea
afectivă
trăită

**influențare a
conduitei altora**
utilizarea socială a
expresiilor
emoționale cu
scopul de a obține
ceva

contagiune
trezirea
unor reacții
similare la
alte
persoane

autoreglare
comportamen
t tipic unei
situații

**accentuare sau
diminuare**
însăși ale stării
afective —
descărcare,
eliberare afectivă

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

AFFECTIVITATE

Clasificare

ψ **procesele**
afective
complexe

grad mai ridicat de conștientizare și intelectualizare

emoții curențe (forme afective de scurtă durată, cu caracter situativ orientate spre un obiect sau o persoană: bucurie, tristețe, simpatie, entuziasm, dispreț, plăcere, dezgust)

emoții superioare (legate de obiecte și de activitate)

dispoziții afective (stări difuze, cu intensitate variabilă, care dacă se repetă se pot transforma în trăsături de caracter: bună dispoziție, veselie, blazare, entuziasm, anxietate)

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

AFFECTIVITATE

Clasificare

**ψ procesele
afective
superioare**

restructurare valorică la nivel de personalitate, depășind structura și conținutul stărilor emoționale tranzitorii

sentimentele (intense, de lungă durată, specific umane, condiționate social-istoric . dragostea, ura, gelozia, admirația, îndoiala)

- ✓ intelectuale: curiozitatea, mirarea, îndoiala, dragostea de adevăr
- ✓ estetice: admirația, extazul
- ✓ morale: patriotismul, datoria

pasiunile (sentimente cu orientare, intensitate, grad de stabilitate și generalitate foarte mare, care antrenează întreaga personalitate)

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

AFFECTIVITATE

teorii

W. James

Teorii fiziologice periferice

ψ sursă a emoțiilor excitațiile, semnalele provenite de la viscere, de la mușchi, iar trăirea emoțională nu ar fi decât o reverberație a viscerelor, o colecție de semnale interoceptive

ψ emoția apare ca un fapt subiectiv fără eficiență

ψ funcția de a dubla pe planul conștiinței o stare organică, fiind proiecția simplă a acesteia

ψ feedback-ul vegetativ al organelor efectoare joacă un anumit rol: el întreține și uneori exagerează emoția

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MOTIVATIA

Ce inseamna Mt? Ce inseamna sa fi motivat?

ψ mecanisme psihic cu rol de stimulare și activare, de sensibilizare selectivă și imbold

ψ “cheia înțelegerii și explicării comportamentului”

ψ reacție învățată, asociată unui stimul, sau ca un factor psihologic ce influențează comportamentul

ψ activitatea spontană ce energizează organismul și explică trecerea de la o stare de repaus la una de acțiune

ψ modelul subiectiv al cauzalității obiective

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MOTIVATIA

Golu

modelul subiectiv al cauzalității obiective, cauzalitate reprodusa psihic, acumulata in timp, transformata si transferata prin invatare si educatie in achizitie interna

desemneaza aspectul dinamic și direcțional (selectiv sau preferențial) al comportamentului

Nuttin

Rosca

totalitatea mobilurilor interne ale conduitei, fie că sunt înnăscute sau dobândite, conștientizate sau neconștientizate, simple trebuințe fiziologice sau idealuri abstracte

Zlate

*ψ pârghie importantă în autoreglare
ψ forță motrice a întregii dezvoltări psihice și umane
ψ sensibilizează diferit persoana la influențele externe
ψ răscolește și reasează, sedimentează și amplifică resursele psihice*

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MOTIVATIA... tipologie

Tipuri

ψ trebuințele

sunt structuri motivaționale fundamentale ale personalității care pot fi clasificate după diferite criterii, însă cel mai important este că ele îndeplinesc concomitent funcții energetice, funcționale și informațional reglatorii fiind prezente în cele mai diverse conduite ale omului

ψ motivele

- reactualizări și transpuneri în plan subiectiv a stărilor de necesitate (concretizări ale trebuințelor), conștientizate sau nu
- constituie mobilul declanșator al acțiunii, susținând-o energetic și orientând-o,

ψ dorințele

ψ aspirațiile

ψ interesele

sau conative

ψ convingerile

schimbate între interlocutori pentru a face să progreseze comunicarea spre un scop

ψ idealurile

ψ concepția despre lume și viață

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MOTIVATIA... functii

... functii

✓ Funcția de activare internă difuză și de semnalizare a unui dezechilibru fiziologic sau psihologic

specifică
trebuințelor

✓ Funcția de mobil sau de factor declanșator al acțiunilor efective

mobila ce alege dintre deprinderile existente pe cea care va fi actualizată- declansarea actiunii

✓ Funcția de autoreglare a conduitei

caracter activ și selectiv

J. B. Brown discuta despre calitatea de motivatie a unei variabile psihologice:

- ψ faciliteaza o anumita varietate de raspunsuri
- ψ contracareaza/ reduce manifestarea anumitor comportamente
- ψ influenteaza adoptarea unor noi forme actionale

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

MOTIVATIA... teorii

... holist-umaniste

Maslow

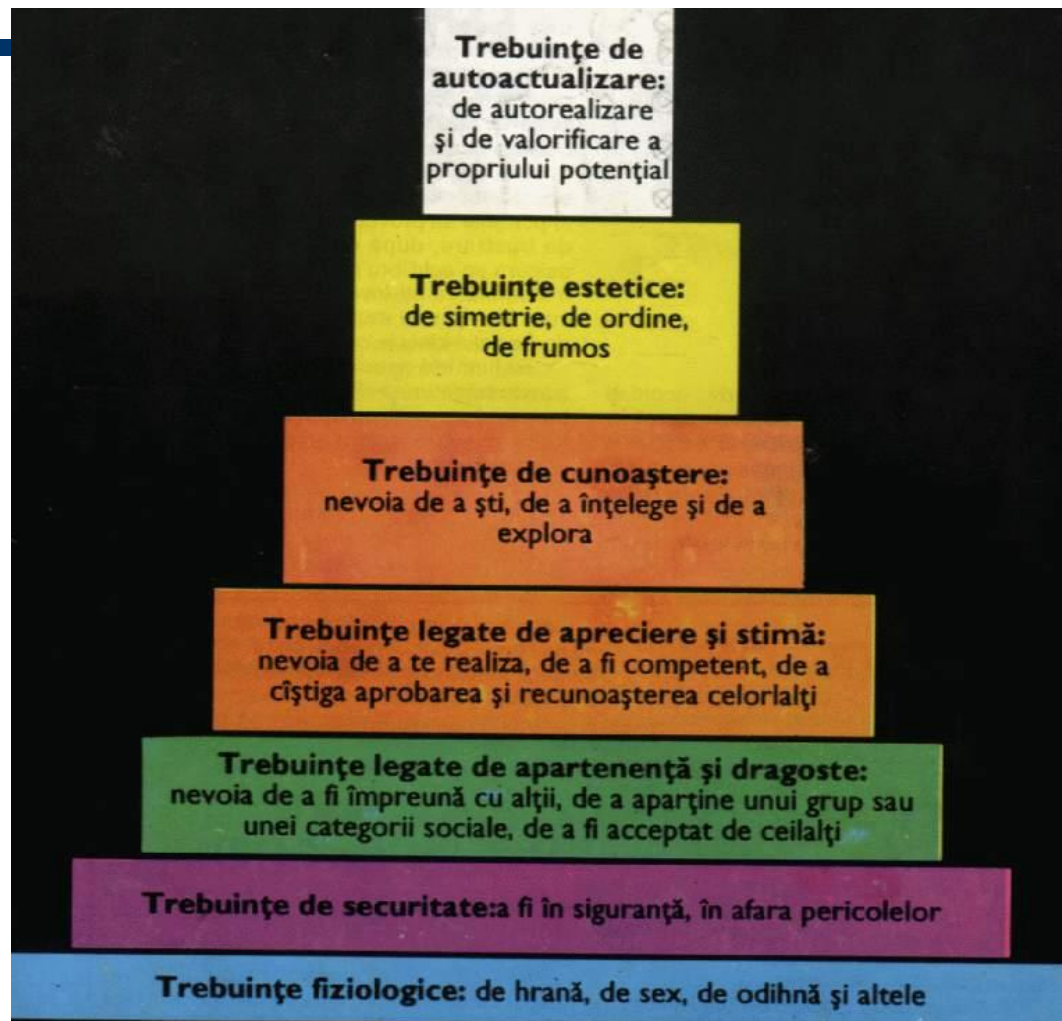
ψ o trebuință este cu atât mai improbabilă cu cât este mai continuu satisfăcută

ψ nu apare ca motivație decât dacă cea inferioară ei a fost satisfăcută

ψ succesiunea este rigidă

ψ trecerea nu presupune satisfacerea în întregime și durabilă a trebuinței anterioare

ψ apariția unei noi trebuințe după satisfacerea uneia anterioare se realizează treptat

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

mecanisme...

ATENTIA

PSIHOLOGIA EDUCATIEI ATENTIE...

ψ scoala are roluri foarte importante in dezvoltarea acestei functii psihice si anume:

- ψ sa adapteze capacitatile de atentie ale elevilor la sarcinile scolare;
- ψ sa dezvolte cu precadere atentia voluntara ca nivel superior al manifestarii acestei functii si care sustine cel mai bine activitatea de invatare;
- ψ sa creeze special conditii de provocare a atentiei involuntare pentru a folosi din plin avantajele acesteia;
- ψ sa imbine optim in desfasurarea lectiilor atentia voluntara cu cea involuntara, folosindu-le avantajele si compensand dezavantajele;
- ψ o data cu parcurgerea anilor de scoala sa dezvolte atentia postvoluntara;
- ψ sa dezvolte calitatile atentiei, transformandu-le in insusiri psihice stabile;

PSIHOLOGIA EDUCATIEI ATENTIE ...

ψ **stimulare**

ψ **intensitatea** crescuta a unor stimuli pe fondul celor medii.

ψ **noutatea** stimulilor declanseaza foarte repede si usor atentia elevilor si asigura astfel o conditie buna a receptionarii lor

ψ **miscarea** stimulului pe care vrem sa-l impunem atentiei elevilor pe fondul celorlalti stimuli ce raman

ψ **intermitenta** aparitiei stimulului poate focaliza involuntar atentia asupra lui

PSIHOLOGIA EDUCATIEI ATENTIE ...

ψ stimulare

ψ **existenta deja a unui interes** (format anterior)

ψ **experienta satisfactiilor traite anterior**

ψ **asteptarea** care poate fi indusa de catre profesor pregatind declansarea atentiei

PSIHOLOGIA EDUCATIEI ATENTIE ...

ψ **caracteristici**

ψ Volumul: inseamna numarul de elemente asupra carora se poate orienta si concentra dintr-o data atentia. Asemenea elemente pot fi puncte, linii, figuri, cifre, litere, etc.

ψ Volumul mediu al atentiei este de 7 (+-2) elemente, deci intre 5 si 9

PSIHOLOGIA EDUCATIEI ATENTIE ...

ψ caracteristici

ψ Distributivitatea atentiei se refera la posibilitatea desfasurarii concomitenta a mai multor activitati.

ψ este posibila prin integrarea intr-un tot

ψ existentei unei activitati principale si a altora secundare (si relativ automatizate)

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

mecanisme ...

ψ **caracteristici**

ψ **Stabilitatea** atentiei inseamna persistenta ei un timp cat mai indelungat, atat cat este cerut de activitatile complexe de invatare.

ψ exista cel putin trei blocaje sau intreruperi de foarte scurta durata la fiecare minut, exprimand natura functionarii circuitelor nervoase

ψ trebuie sustinuta si dezvoltata prin:

- complexitatea si bogatia stimulului fac sa se prelungeasca stabilitatea in timp;
- natura sarcinii pe care o are subiectul de indeplinit, incarcatura de responsabilitate a acesteia face ca atentia sa ramana stabila atat cat trebuie;
- motivatia generala fata de acea activitate este un factor care sustine puternic stabilitatea.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

mecanisme ...

ψ caracteristici

ψ Concentrarea

ψ intensitatea optima a excitatiei in acei centrii corticali in care se proceseaza informatia receptionata in timpul unei activitati scolare, cu inhibarea concomitenta a altor centrii,

ψ dominanta functionala care asigura o eficienta superioara in desfasurarea perceptiilor, rezolvarea problemelor, stocarea informatiilor in memorie, etc.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

mecanisme ...

ψ caracteristici

Factori de sustinere:

- sublinierea pentru elevi a **importantei temei** pe care o vor parcurge in lectia respectiva;
- formarea din timp si apoi actualizarea **intereselor cognitive** pentru invatare in general si pentru acea disciplina in special;
- **buna organizare** a activitatii de invatare in clasa, prin care sa se realizeze coerenta, legatura logica a structurilor informationale, implicarea operatiilor si strategiilor corespunzatoare de procesare a informatiilor;
- **antrenarea speciala** a elevilor pentru a rezista la perturbatiile si tentatiile din mediul ambiant.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

mecanisme ...

ψ caracteristici

ψ Mobilitatea sau Flexibilitatea

ψ posibilitatea reorientarii si deplasarii atentiei de la un obiect la altul cu viteza pe care o impun diferitele activitati. Minima deplasare se realizeaza la un interval de 1/6 dintr-o secunda.

ψ mobilitatea este conditionata de:

ψ maturizarea neurofunctionala,

ψ mobilitatea proceselor nervoase fundamentale,

ψ antrenamentul de durata in satisfacerea, mai intai, a sarcinilor scolare si apoi a celor specifice unei profesii.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

succes vs insucces...

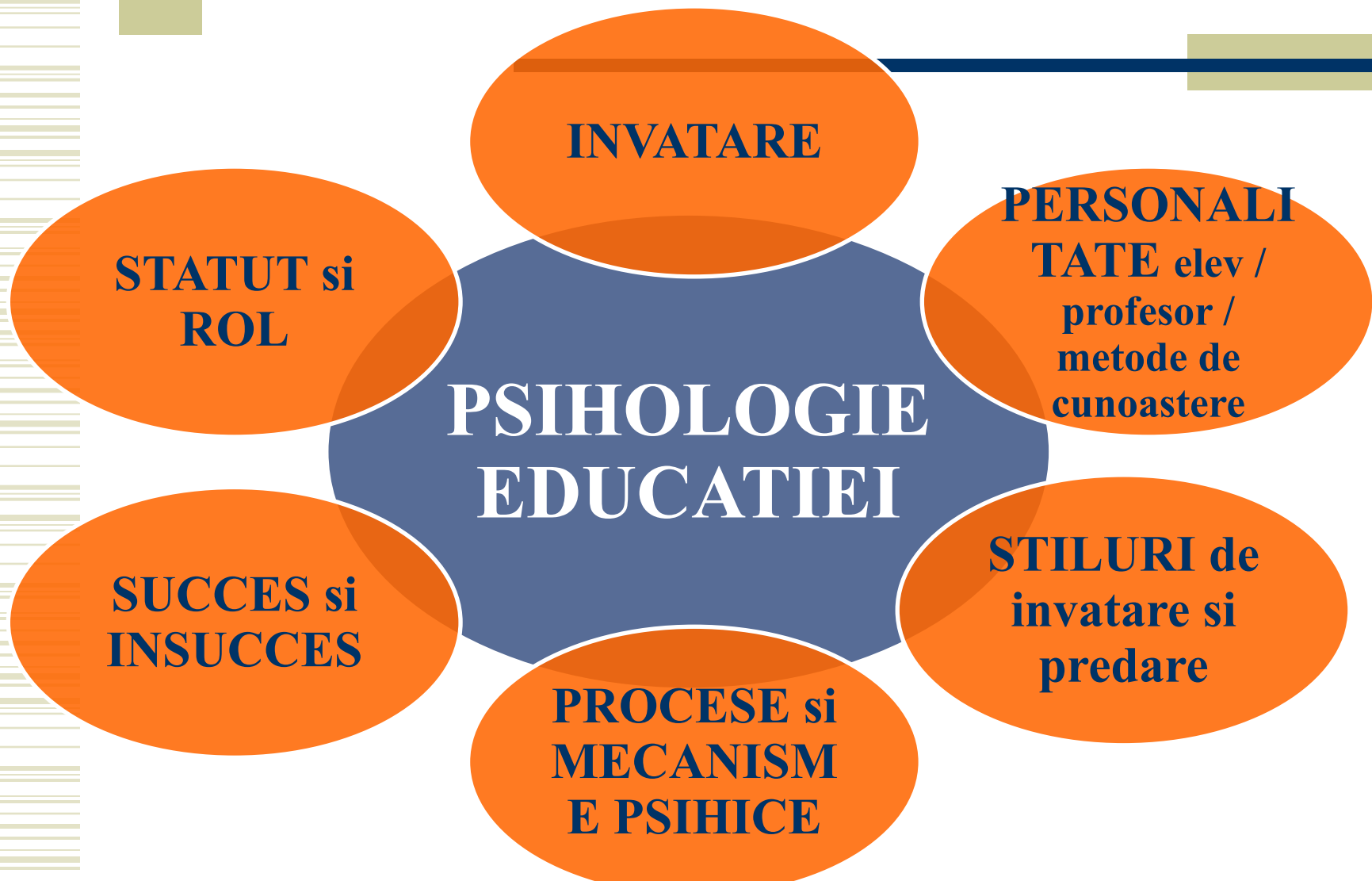
Intrebari si discutii...

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

Lect univ dr. **Bucur Cristian**

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

succes *vs* insucces...

Succes *vs* insucces scolar...

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

succes vs insucces...

Succes vs insucces scolar...

ψ Succesul
scolar...

ψ Factorii interni se constituie ca elemente definitorii ale capacității de învățare și cuprind determinanți:

- biologici
- particularități de vârstă,
- starea sănătății,
- potențial de muncă precum
- însușiri psihice, cognitive și non – cognitive, referitoare la nivelul de dezvoltare intelectuală, aptitudini, interese, aspirații, atitudini.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

succes vs insucces...

Succes vs insucces scolar...

ψ Succesul
scolar...

ψ Factorii externi se pot defini prin:

- aspectele psihopedagogice care privesc organizarea și desfășurarea procesului de învățământ (concordanța dintre conținut și capacitatea de asimilare a elevilor, metodologia aplicată, nivelul de pregătire al profesorului), aspecte care ar putea fi incluse și în categoria factorilor interni, datorită incidenței asupra actului didactic
- condițiile de mediu familial, socio-cultural, calitatea materialelor didactice, a resurselor materiale din școală, condiția estetică a mediului școlar.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

succes vs insucces...

Succes vs insucces scolar...

ψ Insuccesul
scolar...

ψFactorii interni se constituie ca elemente defnitorii ale capacității de învățare și cuprind determinanți biologici (particularități de vârstă, starea sănătății, potențial de muncă), precum și însușiri psihice, cognitive și non – cognitive, referitoare la nivelul de dezvoltare intelectuală, aptitudini, interese, aspirații, atitudini.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

succes vs insucces...

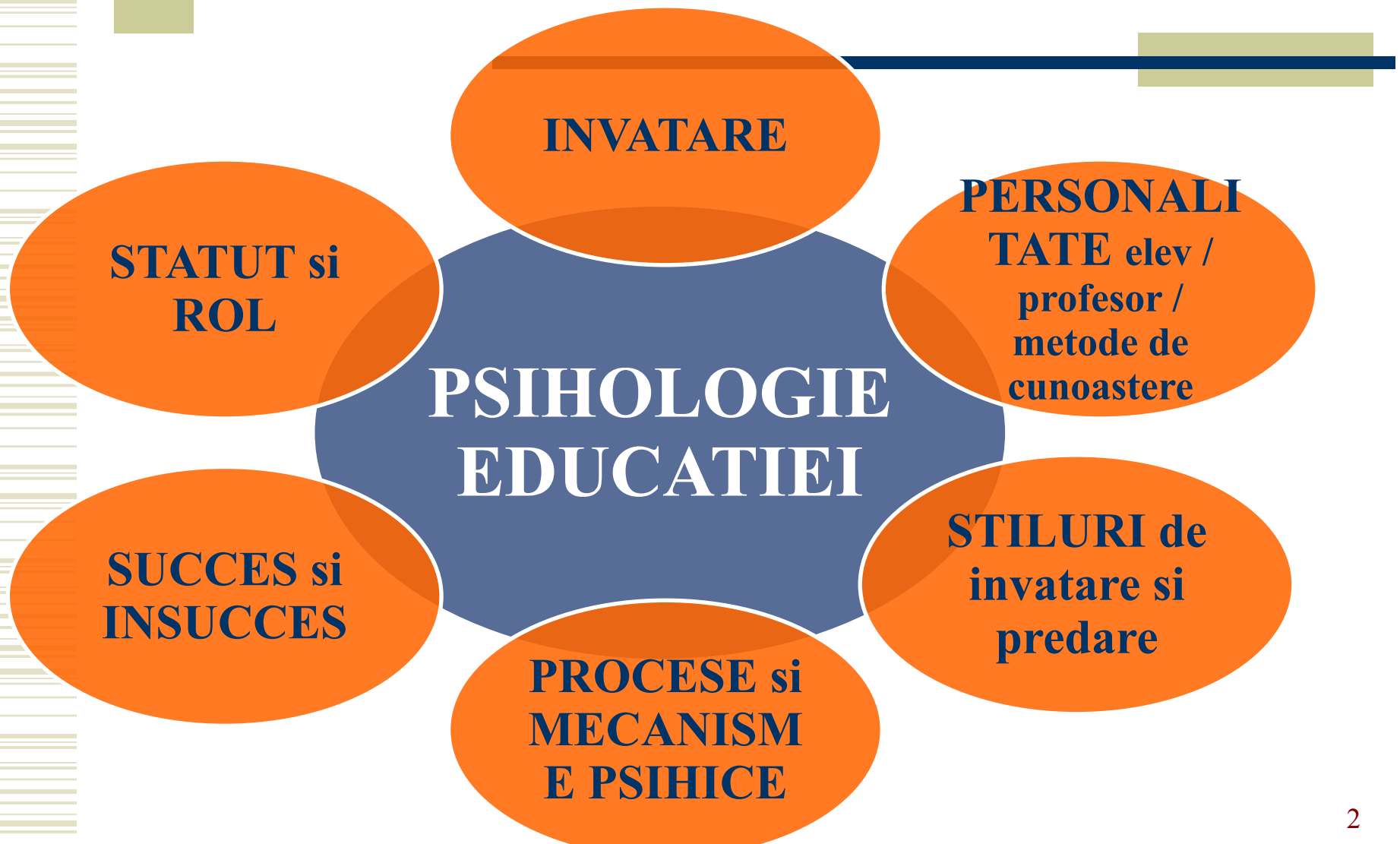
Intrebari si discutii...

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

Lect univ dr. **Bucur Cristian**

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

Cu ce se ocupa PSIHOLOGIA EDUCATIEI

stiintele socio-umane sunt
guverenate de legitati
probabilistice

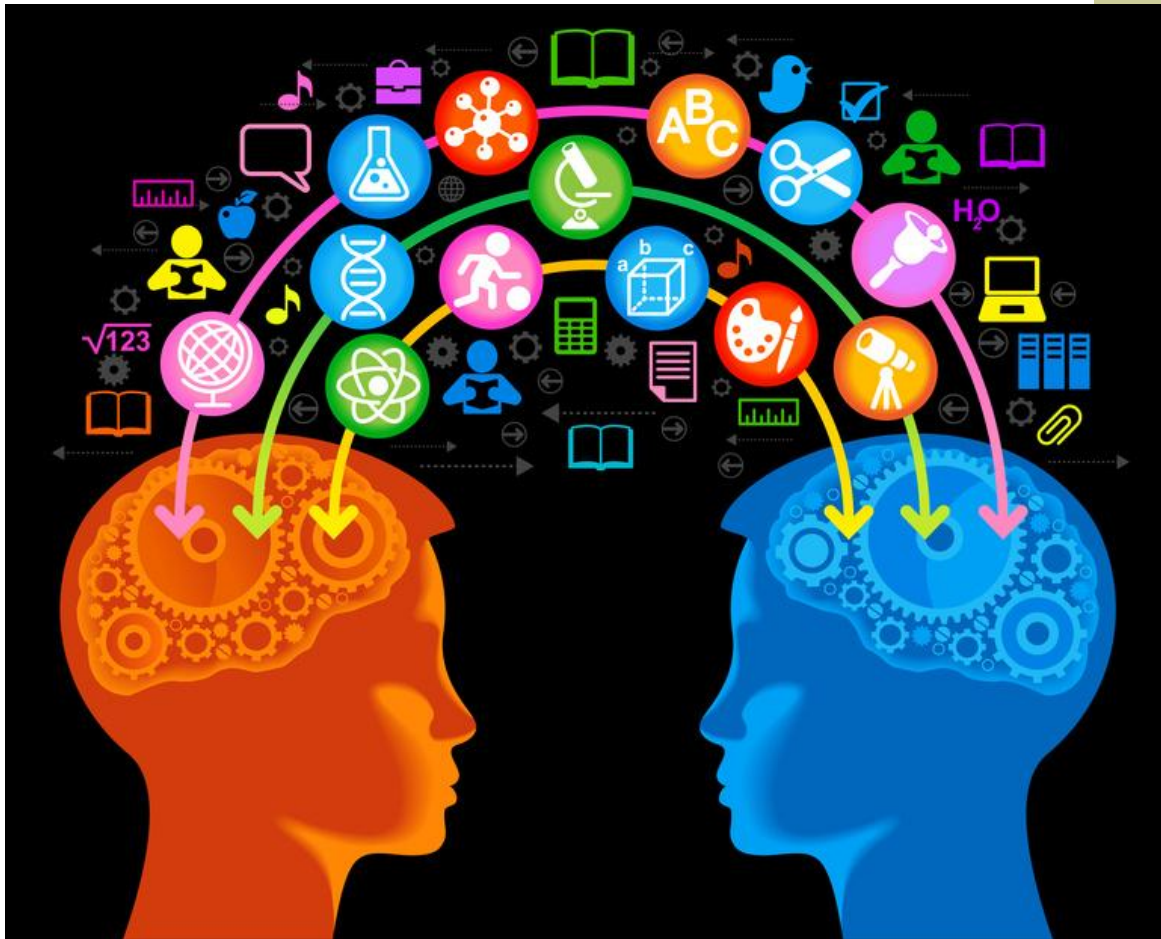

Ce impact are aceasta?

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

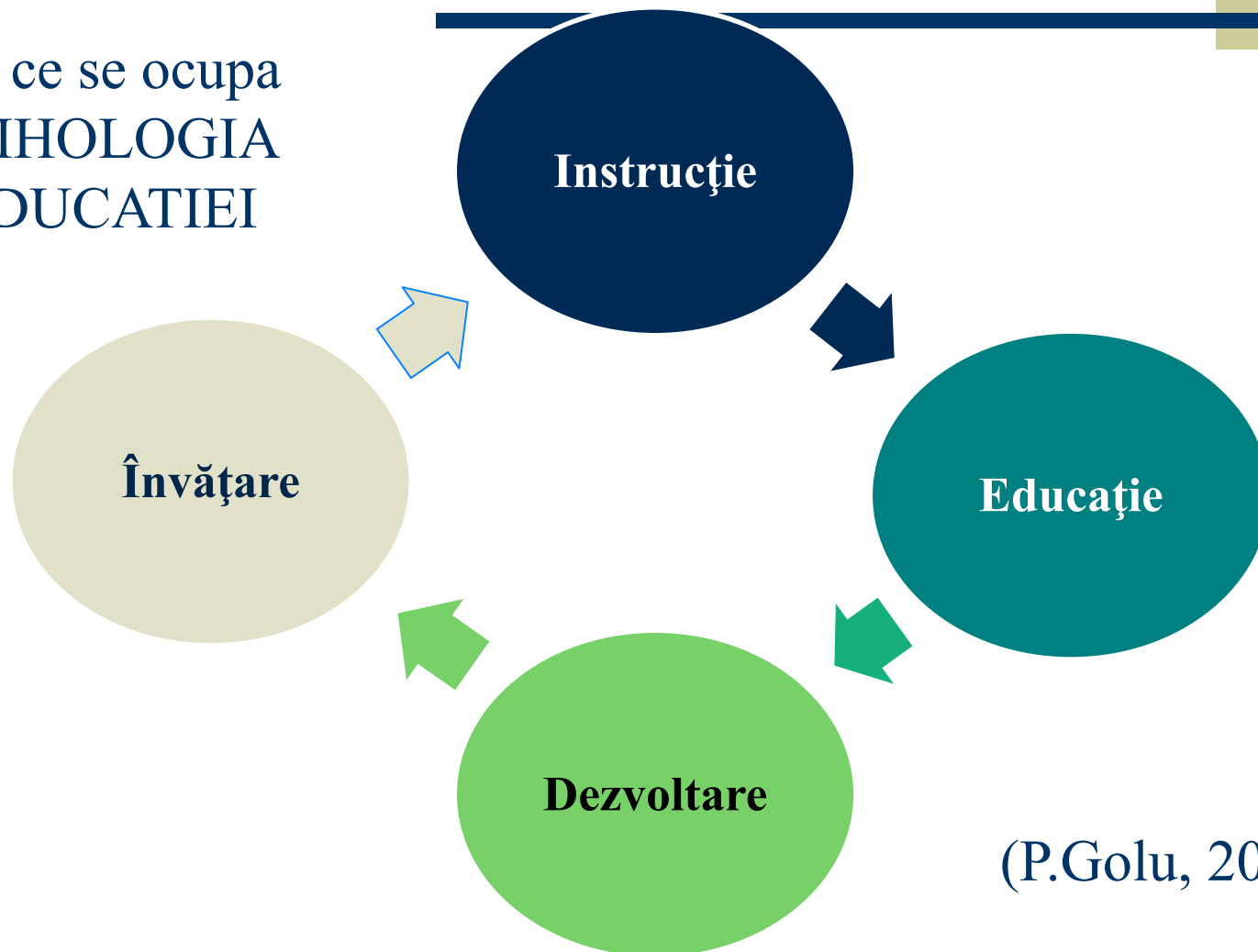
Cu ce se ocupa PSIHOLOGIA EDUCATIEI

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

Cu ce se ocupa
PSIHOLOGIA
EDUCATIEI

(P.Golu, 2001)

PSIHOLOGIA EDUCATIEI invatarea...

Cu ce se ocupa PSIHOLOGIA EDUCATIEI

dezvaluie modul in care se produc **schimbări** in felul in care **percep, gandesc si actioneaza** elevii, relevand **legaturile necesare** dintre fenomene, dezvaluie esenta lor si interdependentele cauzale, functionale, structurante

servește practicii educationale

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

“The day at school? Oh, you know, the usual psychological and educational stew.”

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

Relatia

EREDITATE – MEDIU – EDUCATIE

PSIHOLOGIA EDUCATIEI **Ereditate-Mediu- Educatie**

Ereditate

Culoare par,
inaltime,
culoare
ochi, piele

Tipul
somatic

Caractere de specie,
rasa, familie

Predispo-
zitie boli
sau
tulburari
psihice

Aparatul respirator,
sistemul circulator,
digestiv, mecanisme
metabolice,
homonale

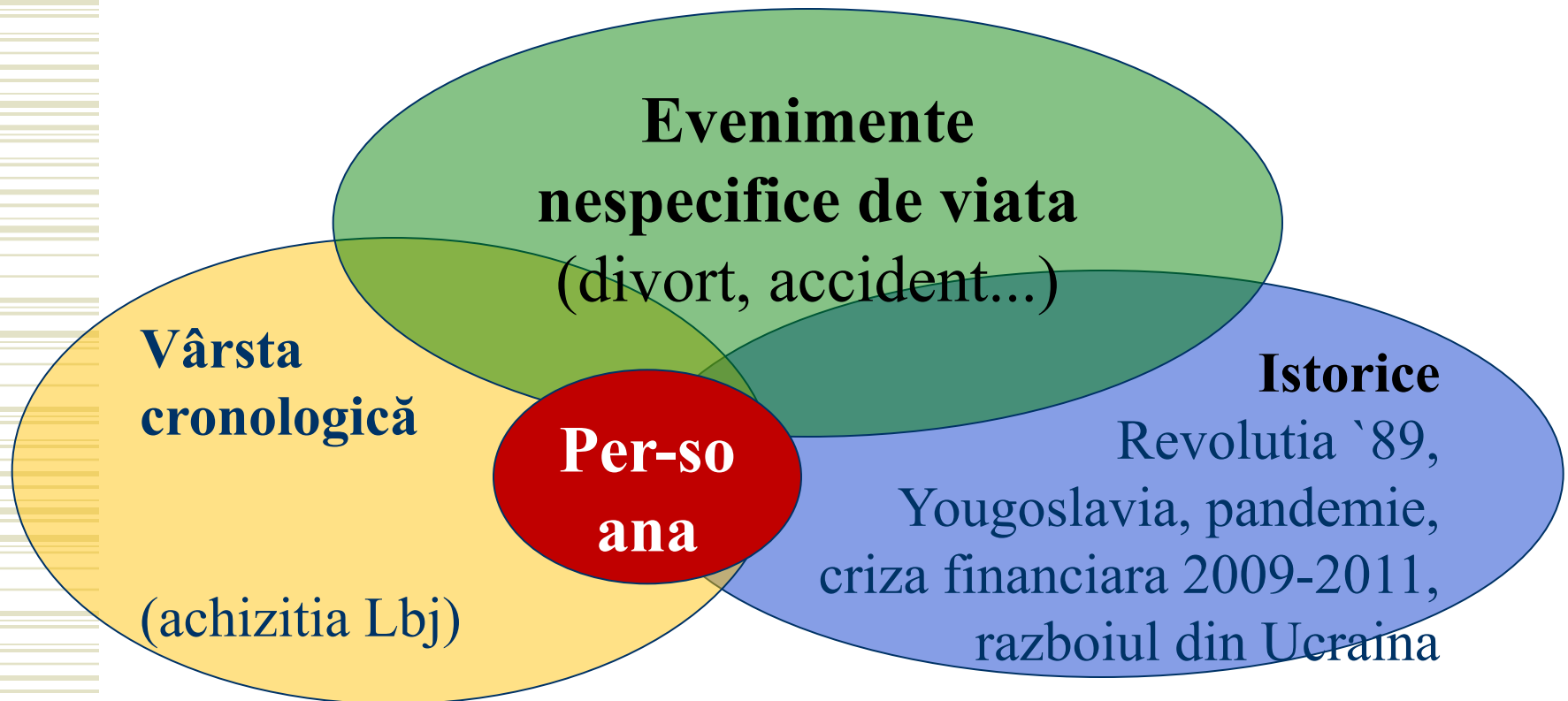
SNC, sensibilitatea
analizatorilor, pragurile
de durere

PSIHOLOGIA EDUCATIEI Ereditate-Mediu- Educatie

Mediu

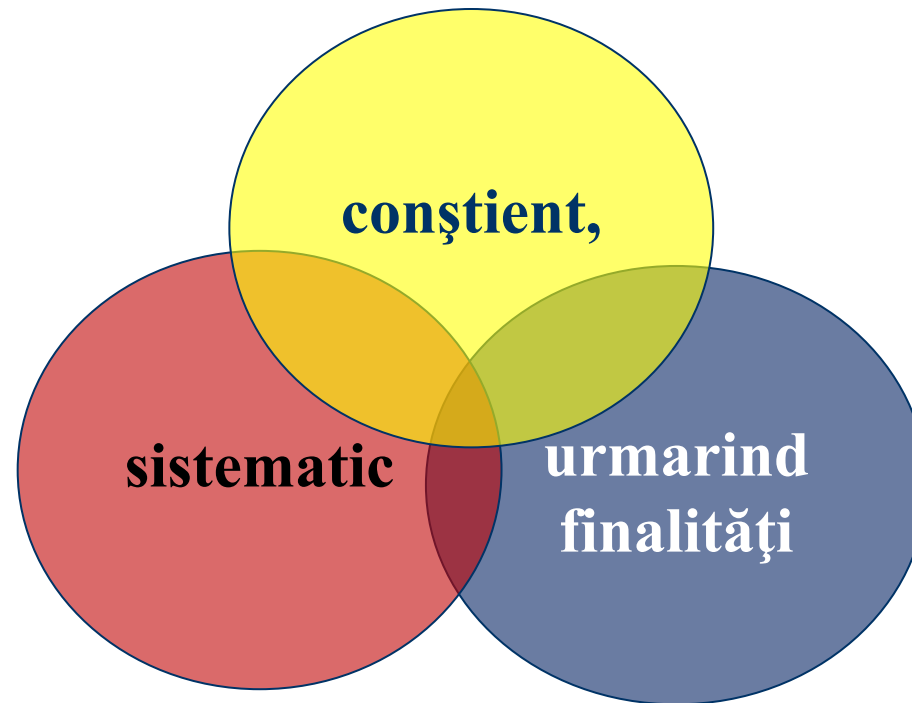
Baltes: 3 tipuri de influente majore asupra dezvoltarii

PSIHOLOGIA EDUCATIEI Eredidate- Mediu- Educatie

Educatie

specificitate

Toți indivizii umani dispunem de capacitatea de a fi
educați

PSIHOLOGIA EDUCATIEI Ereditate-Mediu- Educatie

Educatie

genereaza noi forme de activitate cu cerinte tot mai complexe

amplificarea continua

restructurare perpetua

Dezvoltarea =
premise

Dezvoltarea=
rezultat

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

Invatarea

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

**Ce
inseamna?**

Sa stii?

Sa memorezi?

Sa raspunzi?

...corect, chiar?

Sa iei nota mare
la examen?

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

Invatarea

Acceptiuni...

ψ R.S.Woodworth: “Capacitatea de a învăța, atât a omului cât și a animalului este una dintre cele mai remarcabile acte naturale, alături de reproducere și ereditate” (Woodwoth, Marquis, 1965)

ψ D.Fontana: 1.învățarea trebuie să schimbe individul într-un anume mod; 2.schimbarea trebuie să se producă ca rezultat al experienței; 3.această schimbare trebuie să se exprime în comportament și să modifice potențialul comportamental. (Fontana, 1995).

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

Invatarea

Acceptiuni...

ψ “Probabil cea mai interesantă caracteristică a comportamentului uman este aceea că poate fi modificat prin confruntarea cu noi situații, că prin generalizarea învățării anterioare la noile situații se pot dezvolta concepte și strategii de a face față atât situațiilor curente cât și celor care urmează să apară. Acest caracter flexibil, adaptativ al comportamentului uman accentuează importanța fundamentală a învățării (Ellis, 1978)

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

Invatarea

Acceptiuni...

ψ Învăţarea este un proces relativ permanent inferat din transformările de comportament rezultate din exerciţiu/exersare (Ellis, 1978):

ψ Inferenţă – nu poate fi direct observat. Este legată de performanţă/performance (producere, execuţie, îndeplinire, manifestare) dar nu se identifică cu ea. Diferiţi indicatori ai performanţei sunt folosiţi pentru a infera/a deduce asupra învăţării: numărul, procentul răspunsurilor corecte/erorilor, rata, viteza răspunsurilor.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

Invatarea

Acceptiuni...

- ψ Este legată de exercițiu - spre deosebire de modificările de comportament produse de alte condiții (oboseală, maturizare)
- ψ Modificare relativ stabilă – spre deosebire de modificări temporare cum sunt cele din memoria senzorială (Ellis, 1978)

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

Invatarea

Acceptiuni... ψ ... este o problemă de conveniență dacă vom considera învățarea drept achiziție de răspunsuri și schimbare a forței conexiunilor cu situațiile din viață, sau numai ca schimbare”
—Thorndike în 1931 (Thorndike, 1983)

ψ învățarea “constă în producerea unui sistem unitar al comportamentului, al structurii proceselor psihice și al personalității, sub acțiunea unor situații unitare” (Itelson, 1967)

ψ se vorbește despre învățare “numai în măsura în care un rezultat (cunoștință sau performanță) este achiziționat în funcție de experiență, această experiență putând fi de tip fizic sau de tip logico-matematic” (Piaget, 1972)

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

Invatarea

Acceptiuni...

ψ P.Golu: în sens larg, învățarea este un “proces evolutiv de esență informativ – formativă, constând în dobândirea (recepționarea, stocarea și valorificarea internă) de către ființa vie – într-o manieră activă, explorativă – a experienței de viață și, pe această bază, în modificarea selectivă și sistematică a conduitei, în ameliorarea și perfecționarea ei controlată și continuă sub influența acțiunilor variabile ale mediului ambiant” (P.Golu, 2001)

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

Invatarea

Acceptiuni...

ψ M.Golu:

“În sens larg, prin învățare se înțelege trecerea unui sistem instruibil dintr-o stare inițială A0, de neinstruire (slabă organizare, absența experienței necesare pentru abordarea eficientă a “situațiilor problematice”, absența unor informații, a unor operații etc.) într-o formă finală An, de instruire (pregătire), care permite realizarea unor obiective specifice de reglare.” (M.Golu, 2000)

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

Teorii

implicite ale învățării (concepții și idei populare despre învățare)

- ψ învățarea pare să se producă prin recompensă și sancțiuni (în practica actuală, predarea tinde să fie mai mult punitivă decât orientată spre recompensă).
- ψ învățarea este, în primul rând, un proces de acumulare de cunoștințe
- ψ lucrurile învățate exact sunt reținute fără limită de timp,
- ψ învățarea rezultă din “ți-am spus eu”,
- ψ învățarea trebuie să fie un proces deductiv;
- ψ învățarea se transferă automat, spontan
- ψ învățarea este grea, dificilă
- ψ învățarea trebuie să fie plăcută;

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

învatarea...

teorii

psihologice
clasice ale
învățării

ψ ipoteza că învățarea se realizează prin asocierea unui răspuns la un stimul

ψ abordare atomistă și mecanicistă

ψ cel care învață este, în mod esențial pasiv,

ψ teoriile comportamentului fiindu-i controlat de forțe interne
asociaționi sau externe.

ste ale ψ să descopere sau să definească principiile sau legile
învățării în baza cărora stimulul sau situația ajung să fie asociate cu un aspect al comportamentului numit răspuns studiind doar acele evenimente ale învățării care pot fi observate direct și măsurate

ψ Sunt luate în studiu trei seturi de de variabile
(Stimul, Răspuns, Organism)

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

teorii

psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile
asociaţioni
ste ale
învăţării

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile asocierii prin contiguitate (Contiguity theories of Conditioning) care susţin că legătura S-R se formează atunci când acestea sunt contigue (apropiate temporal unul de altul) aşa cum au demonstrat cercetările lui Pavlov, Watson sau Guthrie.

ψ
teoriile
asociaţioniste
ale

învăţării ψ teoriile învăţării prin întărire (Learning by Reinforcement) care afirmă că legătura stimul-răspuns se formează nu pe baza proximităţii lor temporale (contiguităţii) ci pe baza consecinţelor conexiunii (succes sau recompensă) aşa cum reiese din cercetările lui Thorndike, Hull sau Skinner.

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

Teoriile invatarii

ψ fomarea reflexelor conditionate

Stimul
Neconditionat

Reactie
Neconditionata

Stimul
Neconditionat
Stimul
Conditionat

Reactie
Neconditionata

Stimul
Conditionat

Reactie
Conditionata

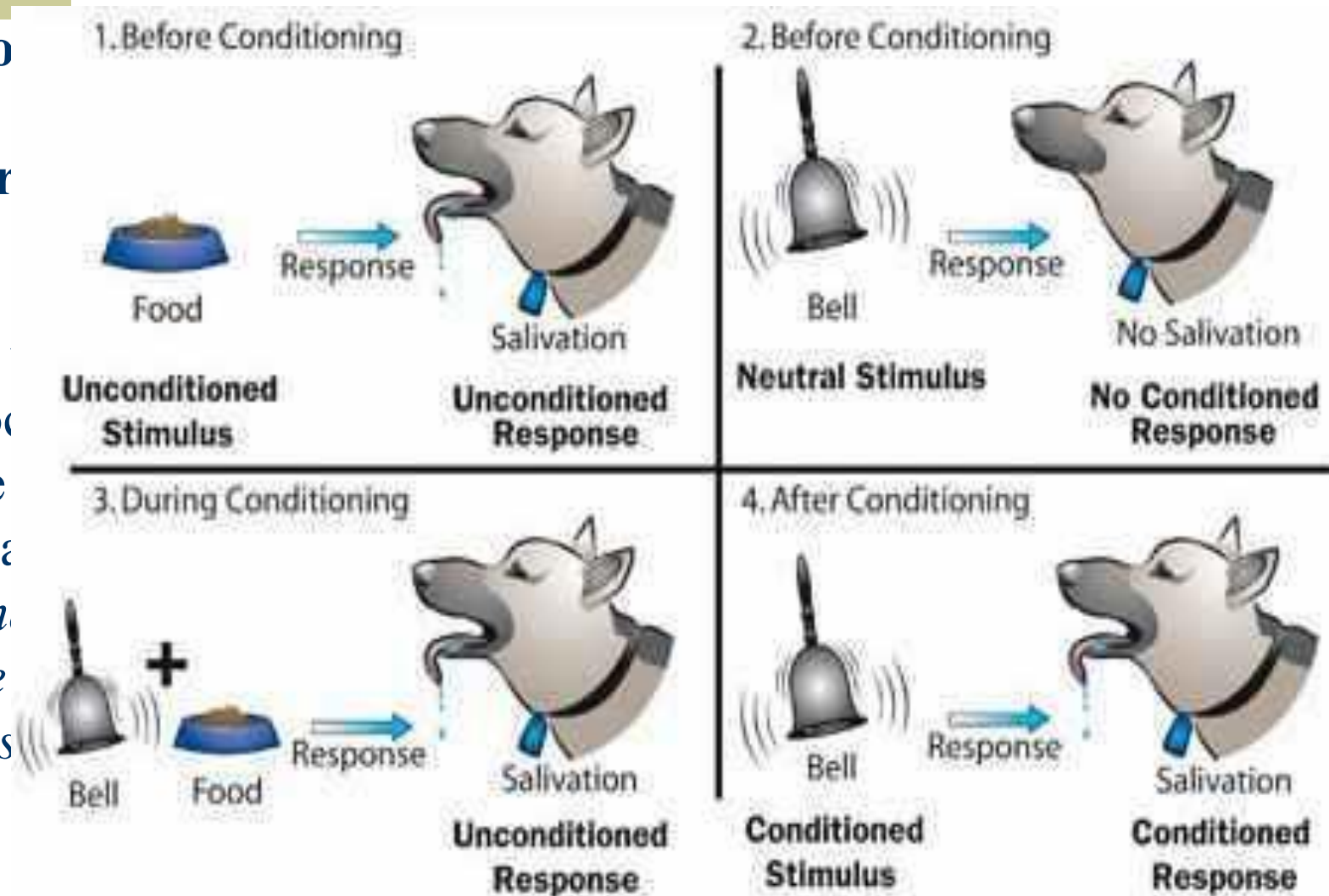
ψ teoriile
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

Teoriile invatarii

teorii
psiholo
clasice
învăţăr

ψ

asoc
iste
invă
con
rile
clas

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

Teoriile invatarii

ψ pentru a putea sa apara o relatie intre Stimul si
Reactie exista o serie de conditii:

ψ contiguitatea intre SN si SC;

ψ la fiecare asociere, SC precede SN;

ψ SC joaca un rol de semnal fata de SN;

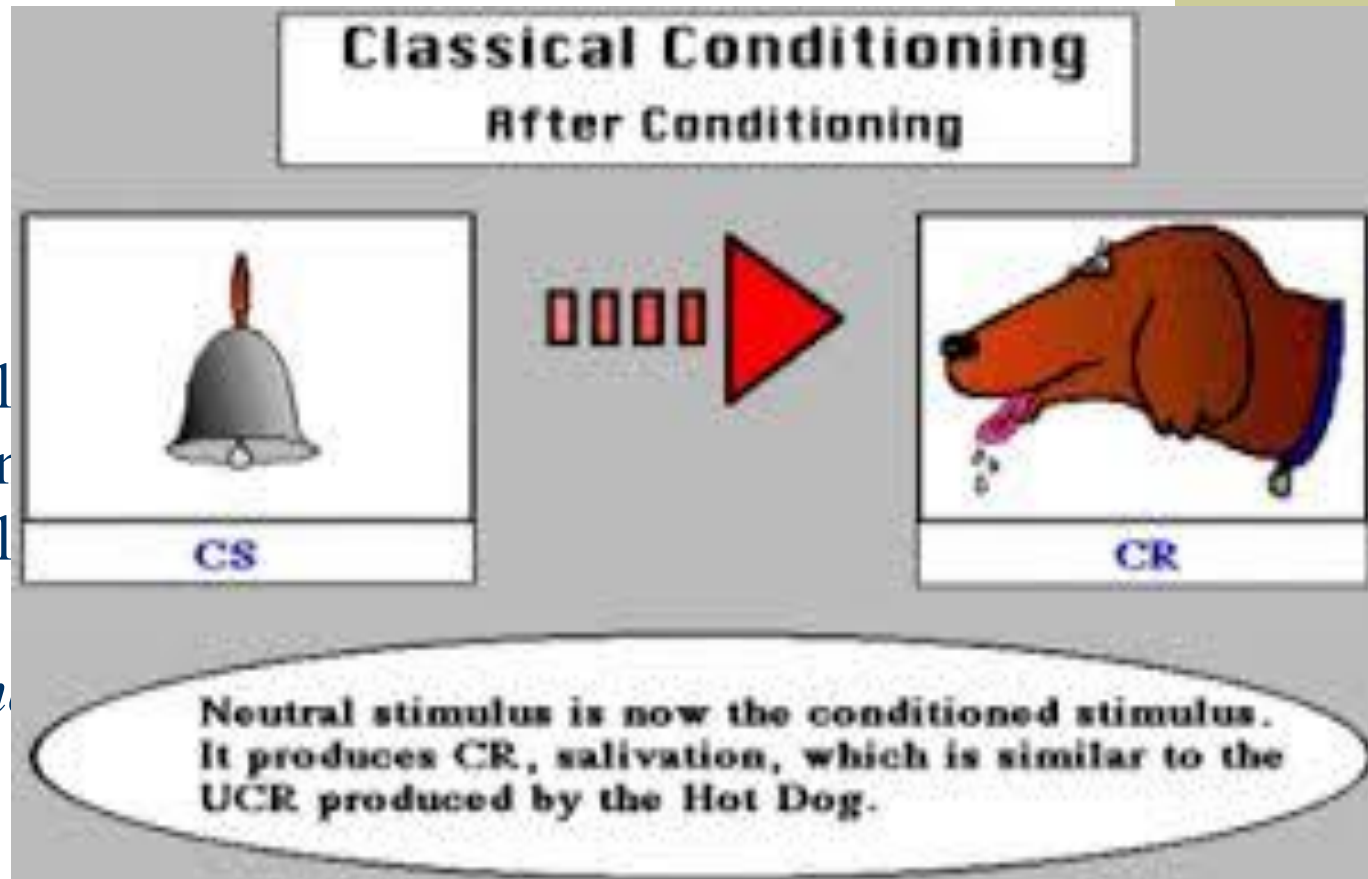
ψ calitatea anticipatoare a SC fata de SN-
informatia pe care o contine SC fata de SN
sta la baza unei asocieri mai puternice a
stimulilor decat simpla lor contiguitate

ψ teoriile
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile
asociative
ale
invatarii-
condition
rile
clasice

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ legatitate conditionarii clasice:

- Legea **stingerii**

daca SC este prezentat de mai multe ori fara a fi insotit de RC, atunci apare o diminuare a raspunsului conditionat, iar apoi o disparitie a acestuia fata de SC;

uneori poate sa existe o “revenire spontana”

- Legea **generalizarii**

RC apare si la stimuli apropiati (*stimuli conecsi*) ca proprietati cu cel initial;

stimulii care au proprietati semnificativ diferite fata de cei/cel initial nu sunt stimuli conecsi.

ψ teorii
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

Teoriile invatarii

ψ legatitile conditionarii clasice:

- Legea **discriminarii**

reactia poate sa fie diferentiata RC1,
RC2, ... la stimuli cu proprietati
asemanatoare

ψ teoriile
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

ψ organismul nu asociaza RC doar cu SN, ci cu
intregul context de situational in care se
produce;

ψ modificarea contextului perturba conditionarea

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

Teoriile invatarii

ψ teoriile
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

ψ Thorndike a descris modelul de *invatare prin incercare si eroare*;

ψ individul se confrunta cu o *situatie-problema*;

ψ rezolvarea problemei are la baza selectarea unei reactii optime dintr-o serie reactii posibile;

experimente:

- sobolanul inchis in cusca;
- pisica inchisa in cusca

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ legatilitate conditionarii instrumentale:

- Legea starii de pregatire

ψ este un principiu accesoriu;

ψ descrierea substratului fiziologic al legii efectului;

ψ circumstantele in care invata individul tind conduca la satisfactie/ insatisfactie

ψ devine o lege a dezvoltarii, referindu-se la nivelurile de maturizare necesare pentru achizitionarea unui continut sau desfasurarea unui activitati

ψ teorii
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

Teoriile invatarii

ψ legatatile conditionarii instrumentale:

- Legea **exercitiului**

ψ soliditatea legaturii S-R este dependenta
de numarul de asocieri

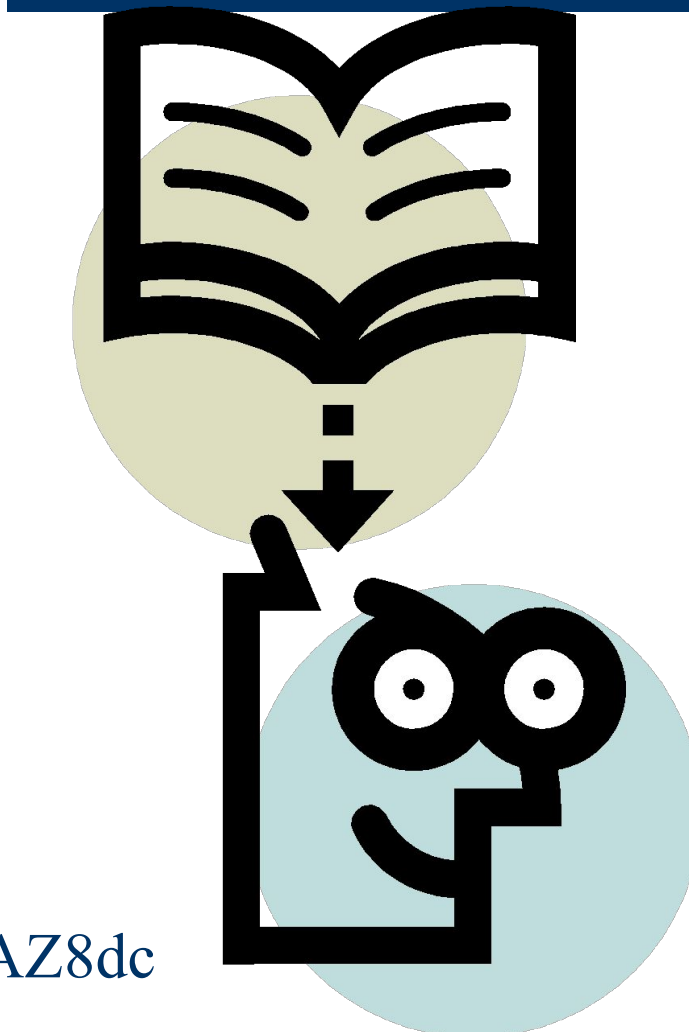
ψ teoriile
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

- Legea **efectului**

ψ intarirea/ slabirea unei legaturi ca rezultat
al consecintelor

ψ obtinerea satisfactiei/ a unei stari
afective/ generale pozitive este de natura
sa intareasca conditionarea

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile
asociaţion
iste ale
învatarii-
conditiona
rile
clasice

<https://youtu.be/dr8Qi5AZ8dc>

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

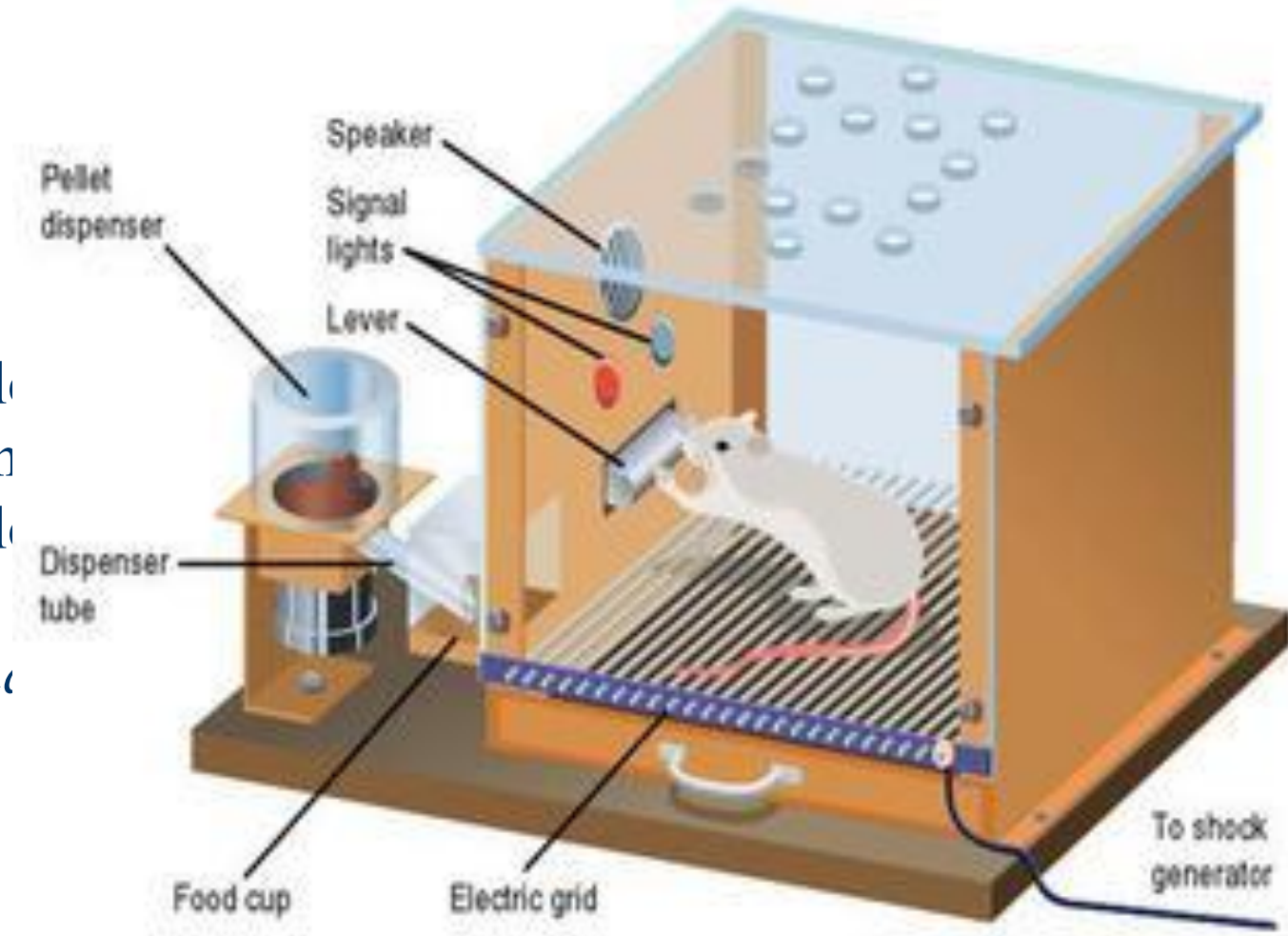
ψ Skinner- asocierea se face intre un Comportament produs spontan si un Eveniment care-i urmeaza la interval foarte scurt;

ψ atata timp cat nu se produce C, individul nu primeste nimic de mancare; hrana poate reprezenta o recompensa cu efect de intarire.

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile
asociation
iste ale
invatarii-
conditione
rile
clasice

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile
asociaţion
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

- **continua**

ψ fiecare raspuns este intarit; este eficienta in special pentru etapa initiala a invatarii

ψ teoriile
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

- **la interval fix**

ψ intervale regulate de de timp; cu cat unitatea de timp este mai mare sau permite producerea unor evenimente semnificative este posibila asociarea fata de alt eveniment; importanta este si verbalizarea in asociere

Teoriile invatarii

- la interval variabil

ψ cand perioada pana la intarire este diferita de la o situatie la alta; este putin recomandabila in faza initiala;

ψ ulterior aplicata determina o rata de raspuns constanta si foarte rezistenta la stingere

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriiile
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

Teoriile invatarii

- **in proportie fixa**

ψ intarirea se aplica dupa un numar fix de raspunsuri (la fiecare 4 raspunsuri);

ψ produce o rata mare de raspunsuri; in general, cand intarirea nu se mai produce, C se stinge rapid

- **in proportie variabila**

ψ intarirea este realizata dupa un numar variabil de reactii; produce o rata mare de raspunsuri care sunt foarte rezistente la stingere

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

ψ intarirea trebuie sa fie contingenta;

ψ trebuie administrata direct elevului; trebuie sa fie clar pentru individ ce comportament a fost intarit;

ψ constientizarea individului privind relatia intre SC si RC;

ψ C asteptat trebuie intarit cat mai des posibil, in timp ce opusul sau nu trebuie sa aduca nici un beneficiu;

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

ψ intaririle pozitive sunt mai eficiente decat cele negative;

ψ la inceputul programului de dezvoltare se va aplica o intarire continua, iar pe masura ce apare o stabilizare a comportamentului, se poate trece la o intarire variabila;

ψ intaririle se administreaza consistent, dupa reguli clare si constante;

ψ o activitate placuta poate sa devina o intarire pentru o activitate mai putin placuta; prima fiind dependenta fata de indeplinirea celei de a doua;

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

ψ pedeapsa se foloseste doar cand **C** este
persisitent;

ψ doar pentru inabusirea **C** perturbator; trebuie
sa inceteze cand **C** nu mai apare;

ψ trebuie sa fie clar pentru care dintre **C** este
sanctionat;

ψ pedeapsa nu trebuie combinata cu rasplata;

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ activitatea scolara nu trebuie asociata cu pedeapsa;

ψ teoriile
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

ψ nu trebuie aplicate pedepse colective pentru greseli individuale (contextele de grup pot fi criterii in asumarea unei astfel de decizii);

ψ pedeapsa nu trebuie sa presupuna lipsa de la ore;

ψ trebuie ca elevul sa poata anticipa amenintarea recurgerii la pedepse- factor potentator si de prevenire

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teorii
asociation
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

ψ ce comportamente se invata prin asociere?

ψ salutul;

ψ inchiderea usii, incuiatul usii;

ψ verificarea campului perceptiv in cautarea
unumitor obiecte;

ψ superstitiile

ψ frica, bucuria etc

ψ predarea/ invatarea

ψ chiar si strategii de abordare a problemelor

etc

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriiile
asociationis
te ale
invatarii-
conditionar
ile clasice

- I'll tell you everything you need to know
- You need to memorize the information
- You will be required to reproduce the information

- I'll listen and copy your notes
- I'll memorize the information
- I'll reproduce the information

teorii
psihologice
clasice ale
învățării

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

învatarea...

ψ probleme
și direcții
de
dezvoltare
...

ψ marile teorii ale învățării au suscitat numeroase controverse și nu și-au atins obiectivele ambițioase pe care și le-au asumat;

ψ așteptările nerealiste generate de marile teorii cu privire la posibilitatea de a ajunge la interpretări definitive și sigure ale datelor cercetărilor.

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile
asocia-
tion
iste ale
invatarii-
conditiona
rile
clasice

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ 3 caracteristici:

- se dezvoltă mai degrabă în funcţie de problema abordată experimental decât în funcţie de un cadru teoretic general;
- caută mai degrabă să confirme decât să infirme enunţuri, evitând controversele conceptuale;
- apar oarecum eclecticice deoarece împrumută concepte din teorii diverse uneori contradictorii.

ψ probleme
si directii
de
dezvoltare
...

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

ψ

teoriile
câmpului
cognitiv

ψ vin cu viziune holistică (globalistă, molară)
asupra învăţării

ψ plecând de la premisa că toate
comportamentele sunt orientate spre scop
(purposive).

ψ învăţarea este activă, scopurile, motivele,
percepţiile şi cunoştinţele celui care învaţă
fiind influenţate de, şi influenţând la rândul
lor, interacţiunea acestuia cu mediul.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile de orientare comportamentalistă ale învăţării (orientate spre comportament), pleacă de la teoria condiţionării clasice, elaborate pe baza cercetărilor lui Pavlov.

ψ teoriile câmpului ψ comportamentul (reacţia, răspunsul la un stimul) se instalează ca urmare atât a asocierii între stimuli, stimuli şi reacţii cât şi ca urmare a întăririi consecutive.

ψ prezintă observaţii esenţiale asupra legăturilor între exerciţiu şi comportament, asupra transiterii exerciţiului prin intermediul generalizării, transpoziţiei şi transferului.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriiile
câmpului
cognitiv

ψ repetarea experienţei, exerciţiul şi întărirea
sunt condiţii prelabile, necesare oricărei
învăţări la care se adaugă, apoi, variabilele care
intervin între stimuli şi tendinţa subiectului de a
reacţiona:

ψ (nivelul pulsional, obişnuinţele,
anticipările etc.) (E. thorndike, B. F.
Skinner, E. Guthrie, Clark J. Hull)

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile cognitive ale învăţării pun problema dacă şi în ce măsură, întărirea influenţează înţelegerea, intuiţia.

ψ se preocupă de implicarea proceselor
teoriile simbolico-lingvistice în achiziţia şi
câmpului transformarea experienţei.

cognitiv ψ centrare pe reprezentările cognitive, pe
organizarea formală a acestora şi pe rolul lor de
mediatori ai învăţării (Tolman).

ψ implicarea procesului cognitiv în învăţare (nu
doar a stimulului, reacţiei şi întăririi) este
studiată de structuralism, funcţionalism şi
gestaltism.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile neurofiziologice

ψ organizarea comportamentului în relaţiile dintre diferitele componente ale ţesutului nervos (teoria lui Hebb a grupărilor celulare) sau în modificările intracelulare şi de permeabilitate sinaptică).

ψ teoriile
câmpului
cognitiv

ψ diferite cercetări au evidenţiat rolul neurohormonilor (ACtH) sau neuropeptidelor şi al metabolismului intracelulare al ARN.

ψ alte cercetări au evidenţiat rolul unor structuri cerebrale ca sistemul activator, sistemul limbic, hipocampusul.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teorii
câmpului
cognitiv

A Bandura

invatarea sociala

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teoriile învăţării sociale îşi propun depăşirea limitelor teoriilor behavioriste şi a teoriilor cognitive,

ψ teoriile
câmpului
cognitiv
ψ accentuează natura socială a învăţării;
ψ reflexiile teoretice se bazează pe studii asupra modului în care copii învaţă comportamente sociale de tipul agresivităţii sau cooperării.

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ

teoriile

Bandura

- Learning occurs within a social context.
- People learn from one another through observational learning, imitation, and modeling.

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

Teoriile invatarii

ψ Bandura, Miller, Tolman,

conceptul central este: imitarea

ψ teoriile
invatarii
sociale

aparitia unei **similitudini** intre
comportamentul unui **model** si cel
individual in conditiile in care
comportamentul modelului devine
criteriu pentru comportamentul
celui de al doilea.

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

Teoriile invatarii

ψ Bandura, Miller, Tolman,
conceptul central este: imitarea

ψ teorii
invatarii
sociale

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ in **imitare** sunt implicate urmatoarele
mecanisme psihice:

ψ **observatia si atentia**- orientarea atentiei si
perceptia indicatorilor semnificativi;
ψ **teoriile** sesizarea elementelor comune si distinctive;

invatarii
sociale

ψ **memoria**- etapele memorarii;

ψ **reprezentarile simbolice motorii**
(reactualizarea unor scheme motorii in
concretizarea actiunilor sau activitatilor
imitate);

ψ **motivatia**- conditia calitativa si cantitativa
de reproducere a modelului comportamental

* pot sa apara
intariri la nivel
social:
admiratie,
aprobare, lauda,
atentie etc.

Teoriile invatarii

teorii

psihologice
clasice ale
învăţării

ψ

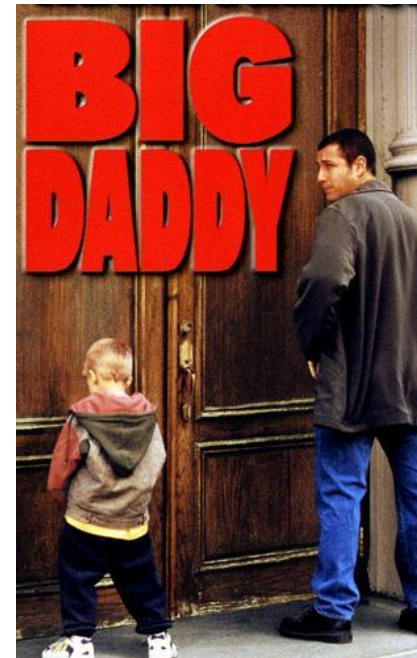
teoriile
invatarii
sociale

* pot sa apara
intariri la nivel
social:
admiratie,
aprobare, lauda,
atentie etc.

https://www.youtube.com/watch?v=ia_oTRFa9CO8

<https://youtu.be/qj4HQ7m6zE8>

Teoriile invatarii

teorii

psihologice

clasice ale

învăţării

**ψ comportamentele urmate de recompensa si
nu pedepsite;**

ψ

teoriile

invatarii

sociale

ψ comportamentele care vin de la persoane care
au un **status superior** (dispun de autoritate);

ψ comportamentele celor care sunt **percepţi** ca
fiind **competenti**;

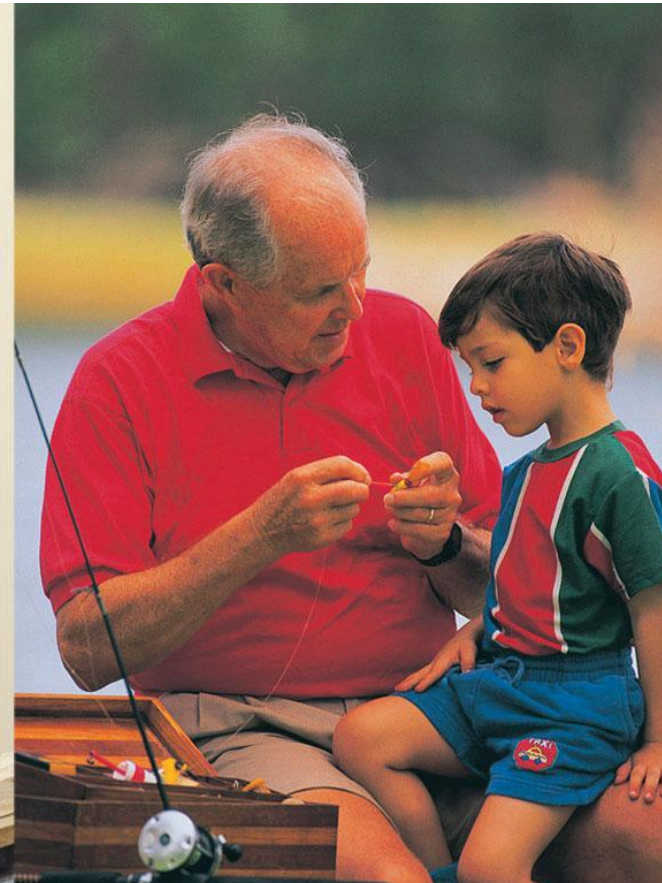
ψ **relatia pozitiv-afectiva** intre model si cel care
imita; atractia fata de model;

ψ **similaritatea** (modelele care sunt percepute ca
fiind asemanatoare cu cel care imita);

ψ **modelele masculine** par sa fie mai des copiate
decat cele feminine.

teorii
psihologice
clasice ale

Teoriile invatarii

teorii
psihologice
clasice ale
învăţării

ψ teorii
câmpului
cognitiv

Ulric Neisser

Teoriile invatarii

Teoriile invatarii

teorii

psihologice

clasice ale ψ vin cu viziune holistica (globalista, molară)
învăţării asupra invatarii plecand de la premisa ca toate
comportamentele sunt orientate spre scop
(purposive).

ψ

teoriile

câmpului

cognitiv ψ din perspectiva lor invatarea este activa,
scopurile, motivele, perceptiile si cunostintele
celui care invata fiind influentate de, si
influentand la randul lor, interactiunea acestuia
cu mediul.

Teoriile invatarii

teorii

psihologice

clasice ale

învăţării

ψ teoriile cognitive ale invatarii

ψ daca si in ce masura, intarirea influenteaza intelegerea, intuitia.

ψ teoriile

câmpului

cognitiv

ψ preocupata de implicarea proceselor simbolico-lingvistice in achizitia si transformarea experientei.

ψ sunt orientate pe reprezentarile cognitive, pe organizarea formala a acestora si pe rolul lor de mediator ai invatarii (Tolman).

teorii
psihologice
contemporane
ale
invatarii

... ψ teoriiile
câmpului
cognitiv

Teoriile invatarii

ψ teoriile cognitive ale invatarii

ψ implicarea procesului cognitiv in invatare (nu doar a stimulului, reactiei si intaririi) este studiata de structuralism, functionalism si gestaltism.

teorii
psihologi
ce
contemp
orane ale
învățării

...

ψ

teoriile
câmpului
cognitiv

Teoriile învățării

U Neisser (1967)- *Psihologia Cognitivă*

ψ caută să răspundă la 2 întrebări:

ψ ce învățăm?

ψ cum învățăm?

ψ evidențiază faptul că învățarea presupune
procesarea informației

teorii
psihologice
contemporane ale
invatarii
...

ψ teorii
câmpului
cognitiv

Teoriile invatarii

U Neisser (1967)- *Psihologia Cognitiva*”

ψ procesarea informatiei la cel putin 4 niveluri:

ψ nivelul cunostintelor- cunostintele de care dispune individul, scopurile si intentiile care il orienteaza;

ψ nivelul computational- analiza sarcinii ce trebuie realizata si stabilirea relatiei dintre datele de intrare si cele de iesire (care sunt prelucrarile la care este supus materialul informational)

teorii
psihologi
ce
contemp
orane ale
invatarii
...

Teoriile invatarii

U Neisser (1967)- *Psihologia Cognitiva*''

ψ procesarea informatiei la cel putin 4 niveluri:

ψ nivelul reprezentational-algoritmic-

teoriile modul in care individul si-a reprezentat
activitatea si algortimul de lucru;

câmpului

cognitiv ψ nivelul de implementare- presupune
analiza proceselor neurobiologice in
efectuarea sarcinii

teorii
psihologi
ce
contemp
orane ale
invatarii

... ψ teoriile
câmpului
cognitiv

Teoriile invatarii

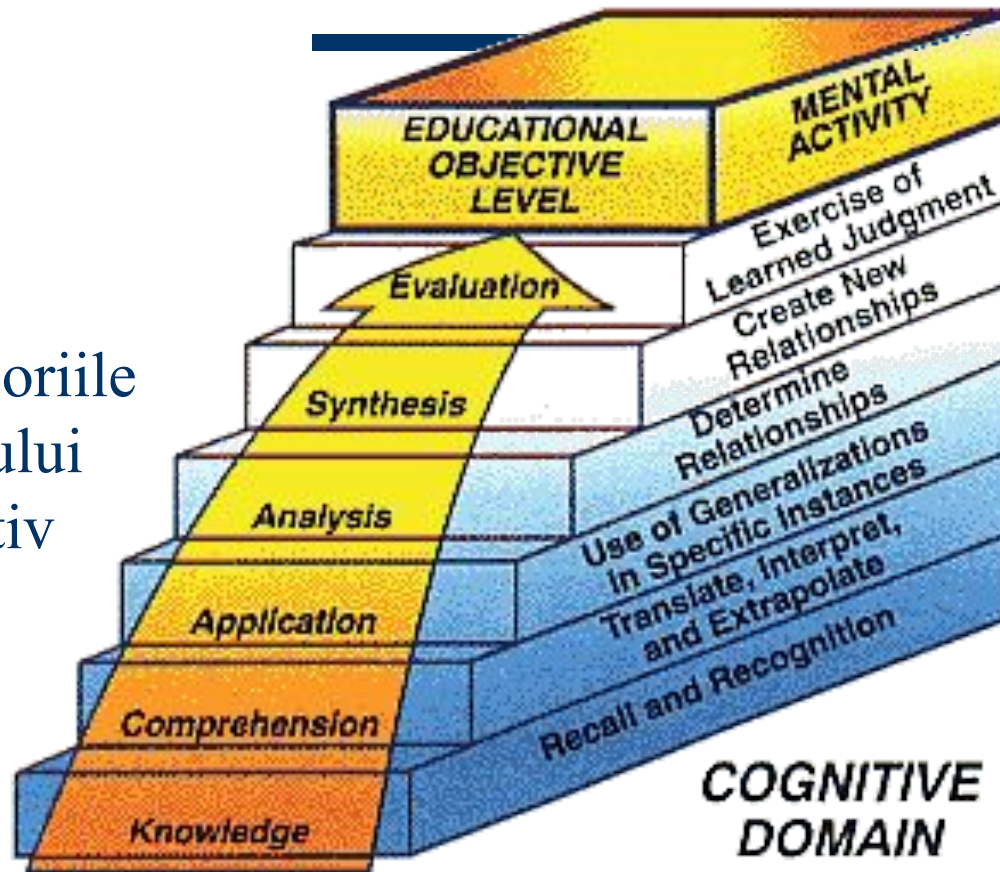

Figure 1-4. Dr. Bloom's hierarchical taxonomy for the cognitive domain (knowledge) includes six educational objective levels.

Teoriile invatarii

semantica,
perceptual-reprezentativa,
episodica, procedurala,
primara (MSD/MLD)

ψ invatarea cognitiva este relationata
de:

ψ sistemele menzice

unul/mai multe exemplare ce apar cu
cea mai mare frecventa cand se
solocita exemplificarea unei categorii

ψ prototipul

ψ retelele semantice

Structura mentala alcatuita din concepte
relatioanate intre ele prin diferite
articulatii semantice

ψ scenariile cognitive

succesiune de evenimente specifice unui anumit context si care
ghideaza comportamentul uman (*a merge la restaurant; a fi la examen;
a invata etc*)

teorii
psihologice
contemporane ale
invatarii

...
teoriile
câmpului
cognitiv

Teoriile invatarii

ψ cadrul didactic are o dubla sarcina:

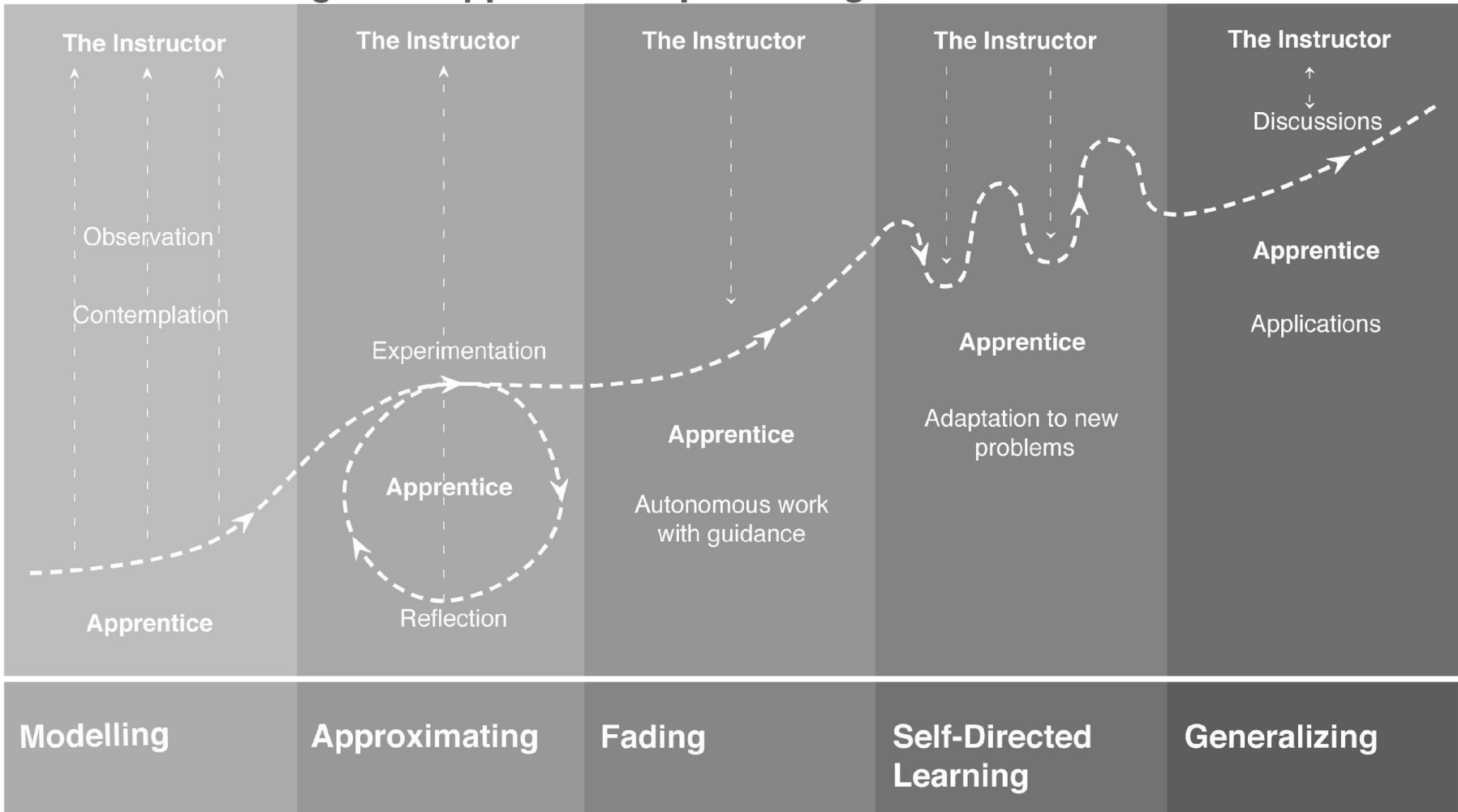
ψ sa analizeze riguros cunostintele
initiale

ψ sa construiasca situatii pedagogice
adaptate nivelului evaluat al elevului

**teorii psihologice
contemporane
ale invatarii...**

Teoriile invatarii

Phases in the Cognitive Apprenticeship Learning Process

teorii
psihologice
contemporane ale
invatarii

...

ψ teorii
câmpului
cognitiv

Teoriile invatarii

ψ sugestii

ψ utilizarea de scheme (folosirea relationarilor si ierahizarilor)

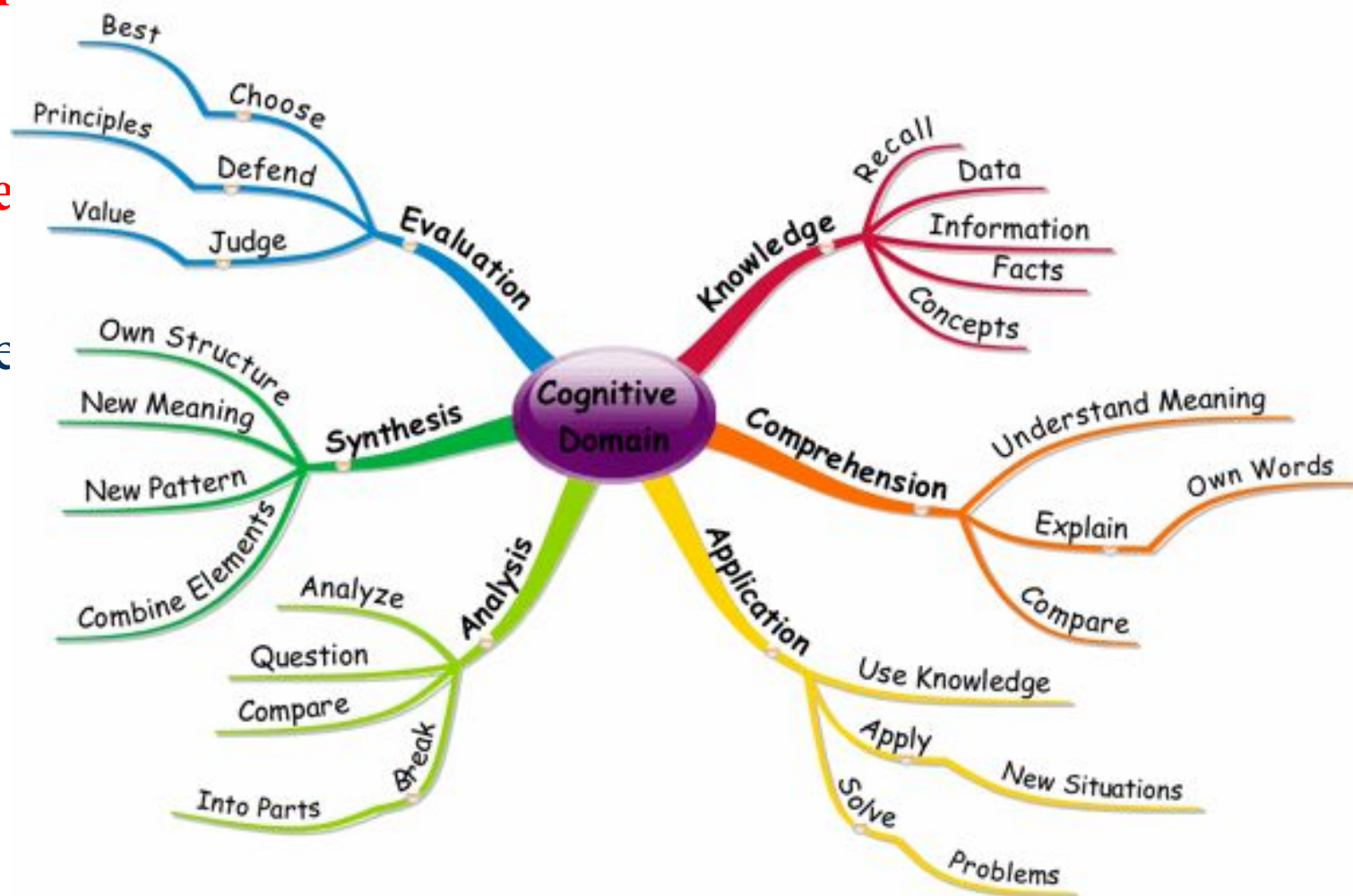
ψ utilizarea de analogii

ψ folosirea “*organizatorilor anteriori*”- ansambluri de idei/ cunostinte/ atitudini mai complexe, cu grad ridicat de generalitate si abstractizare prezentate anterior de cadrul didactic pentru a facilita accesul/ intelegerea/ insusirea informatiilor/deprinderilor urmarite

Teoriile invatarii

teorii
psihologi
ce
contemp
orane ale
invatarii

ψ teorii
câmpului
cognitiv

teorii
psihologi
ce
contemp
orane ale
invatarii
...

Curent
ul
constru
ctivist
social

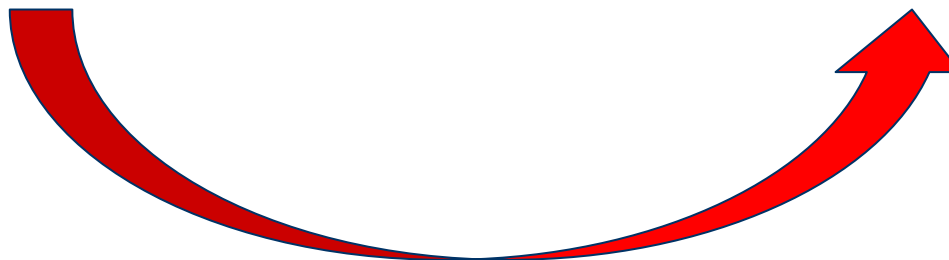
Teoriile invatarii

ψ Vigotski accentueaza rolul interactiunii sociale
ψ dezvoltarea mentala (si nu numai) se realizeaza in urma interactiunii dintre social (adult) si copil;

Dezvoltarea
cognitiva
individuala

Factor social
Factor social
Factor social
Factor social

teorii
psihologice
contemporane ale
invatarii

...

Curentul
constructivist
social

Teoriile invatarii

ψ fiecare mecanism psihic apare in 2 ipostaze:

ψ *activitate colectiva **dirijata de catre adult***

ψ *activitate individuala, manifestare a
interioritatii copilului*

ψ pentru Vigotski, dezvoltarea presupune o
socio-constructie

ψ pare sa existe un raport diferit intre invatare si dezvoltare decat in teoria lui Piaget: **invatarea poate sa devina dezvoltare**

teorii
psihologice
contemporane ale
invatarii
...

Teoriile invatarii

ψ invatarea este conditia dezvoltarii

ψ capacitatile de invatare nu trebuie confundate
cu nivelul cognitiv pe care l-a atins intr-un
moment determinat

ψ exista un *spatiu potential de progres*

Curentul

constructivist

social

PSIHOLOGIE EDUCATIONALA

Teoriile invatarii

teorii
psihologi
ce
contemp
orane ale
invatarii
...

Toți indivizii umani dispunem de capacitatea de a fi educați

zona proximei
dezvoltări
(L Vigotsky)

gradul dezvoltării potențiale a copilului

= dezvoltarea actuala a copilului

+

capacitatea sa de învățare,
dintr-o situație standard, ajutat de adult

Curentul
constructivist
social

PSIHOLOGIE EDUCATIONALA

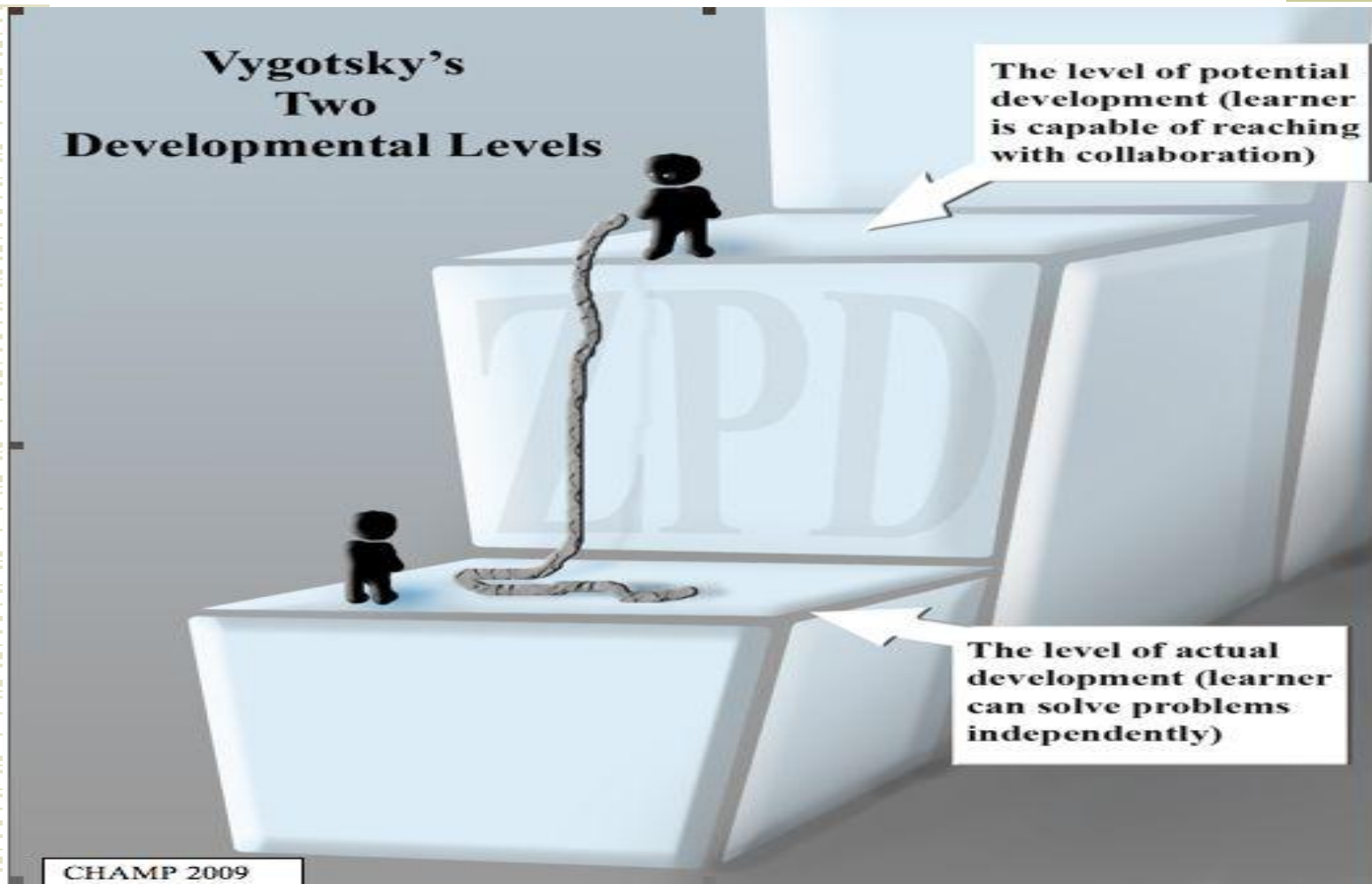
Teoriile invatarii

Provocand copilul in **activitati cu solicitari peste nivelul sau**, adultul il **stimuleaza** si imprima copilului un nivel superior de dezvoltare.

Dar aceasta stimulare **nu trebuie sa depaseasca limitele confuziei si ale demotivarii**, de aceea ea trebuie sa **aiba propriile masuri intin legate de nivelul de dezvoltare** la care se afla copilul, de **ritmurile anterioare** de dezvoltare, de **stadiul imediat urmator** si de **contextul socio-educatoinal si cultural** in care traieste si actioneaza copilul.

PSIHOLOGIE EDUCATIONALA

Teoriile invatarii

teorii
psihologi
ce
contemp
orane ale
invatarii
...

Curentul
constructivist
social

Teoriile invatarii

Nivelul actual de dezvoltare
si

Nivelul de dezvoltare potential

*(poate fi achizitionat mai repede prin
interventia adultului)*

ψ zona proximei dezvoltari

teorii
psihologi
ce
contemp
orane ale
invatarii
...

ψ zona proximei dezvoltari

Teoriile invatarii

Curentul
constructivist
social

ψ ceea ce copilul este capabil sa faca
astazi cu ajutorul adultilor va putea sa
realizeze singur

ψ se accentueaza rolul interventiei
sociale si a interactiunilor dintre adult
si copil

ψ adultul devine un agent al dezvoltarii

ψ limbajul este extrem de important, ca
mediator semiotic al vietii psihice

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

teorii
psihologi
ce
contemp
orane ale
invatarii
...

ψ studiul totalitatii condițiilor de mediu în care se produc comportamentele.

ψ 4 aserțiuni majore:

- comportamentul este determinat de modul în care este interpretată o situație dată.
- există mai mult decât o singură cale validă în care poate fi făcută interpretarea;
- dacă interpretarea se schimbă, se schimbă și comportamentul;
- schimbarea comportamentala va influența percepția și comportamentul celorlalți.

Abordarea
ecosistemica

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

invatarea...

teorii
psihologice
contemporane ale
invatarii
...

EX:

ψ copilul poate să perturbe constant clasa din cauză că interpretează munca în clasă ca amenințătoare și vede în acest comportament o cale de a-și proteja stima de sine.

*ψ dacă profesorul poate să ajute copilul să
Abordareareinterpreteze natura și scopul temei de clasă
ecosistemica (accentuând pe natura ei neamenințătoare)
comportamentul se va schimba...*

PSIHOLOGIA EDUCATIEI

Intrebari si discutii...